

Ένα «αλλιιώτικο» Πάσχα στη Λιγοψά

Για πρώτη φορά, ύστερα από πολλά χρόνια (πιθανόν και αιώνες) δεν ήρθε φέτος και στη Λιγοψά το Άγιο Πάσχα. Δεν νοιώσαμε μέσα μας τα Άγια Πάθη, τη Μεγάλη Εβδομάδα, τη Σταύρωση, το στόλισμα του επιταφίου, δεν ψάλλαμε τα εγκώμια και δεν έγινε η περιφορά του στις γειτονιές του χωριού μας. Δεν ακούσαμε τους χαρμόσυνους ήχους της αναστάσιμης καμπάνας, δεν ψάλλαμε όλοι μαζί το Χριστός Ανέστη, δεν ανταλλάξαμε όλοι οι χωριανοί τα φιλιά της αγάπης, δε γευτήκαμε όλη η οικογένεια μαζί, την καθιερωμένη μαγειρίτσα, δεν τσουγκρίσαμε το κόκκινα αυγά, δεν ψήσαμε τον οβελία και μαζί με όλα αυτά δεν χαρήκαμε την πανέμορφη φύση, με τις ανθισμένες μωβ κουτσουπιές και τα κάτασιπρα φραξιά, που μας προσφέρει απλόχερα η Λιγοψά μας. Και το κυριότερο φέτος οι παππούδες δεν θα δουν τα παιδιά και τα εγγόνια τους, που με λαχτάρα περίμεναν, για να γιορτάσουν όλοι μαζί.

Κλεισμένοι μέσα στα σπίτια μας, απομονωμένοι απ' τον άλλο κόσμο, τα παιδιά μας, τους συγγενείς και φίλους(έτσι το ήθελε η περίπτωση), με μια εσωτερική αναταραχή κι ένα πρωτόγνωρο φόβο να πλανάται γύρω μας. Κάτι που μας είναι άγνωστο και την ίδια στιγμή δικό μας δημιούργημα, κάτω από την πίεση της πραγματικότητας.

Δοκιμάζομαστε για να αντέξουμε τον χρόνο που άλλες φορές τον σπαταλούσαμε είτε για ενδιαφέροντα είτε για ανούσια πράγματα. Ζούμε σαν σε μια φυλακή, με τη διαφορά ότι τα κλειδιά τα έχουμε εμείς οι ίδιοι. Στο χέρι μας είναι αυτόν τον χρόνο να τον διαχειριστούμε κατά τον καλύτερο τρόπο και κυρίως ως κάνουμε μια προσπάθεια, έστω και μέσα από την τεχνολογία να αποκτήσουμε γνήσια επαφή με όσους επικοινωνούμε καθημερινά.

Το 2020 μπορεί να θεωρηθεί το έσοχα σημείο μιας ιστορικής εποχής πολλών χρόνων κατά τους οποίους ιδρύθηκαν, θεμελιώθηκαν και λειτουργούν τα πολιτικά και οικονομικά συστήματα, αλλά και ο κοινωνικός βίος (η καθημερινότητα, η οικογένεια κ.λ.π.) σε καθεστώς ευημερίας και ευτυχίας. Και η ερώτηση είναι γιατί όλα αυτά τα συστήματα που συνοψίζονται στον όρο νεωτερικό και σύγχρονο κοσμοείδωλο, κατέρρευσαν στο πρώτο φύσημα του ανέμου, δηλαδή με την εμφάνιση του αόρατου αλλά τόσο επικίνδунου εχθρού, του κορονοϊού; Και βλέπουμε να ξεδιπλώνεται παγκόσμια ο υπαρξιακός φόβος του θανάτου σε όλη του την ένταση, με το μεγαλύτερο αγαθό, τη ζωή να κινδυνεύει από έναν εχθρό αόρατο, ύπουλο και μέχρι τώρα ανίκητο. Έναν εχθρό που βρήκε μάλλον τις κυβερνήσεις ανέτοιμες, γιατί με τις νεοφιλελεύθερες ιδέες έδωσαν σημασία στα πολιτικά και οικονομικά συστήματα και αγνόησαν τον άνθρωπο. Για χάρη του ιδιωτικού τομέα αγνόησαν και συρρίκνωσαν τα δημόσια συστήματα υγείας, στα οποία στρέφονται τώρα, ως σανίδα σωτηρίας, ώστε να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο.

Ο νέος ιός, δεν γνωρίζουμε από πού προήλθε. Δεν αποκλείεται να είναι αποτέλεσμα ενός πειραματικού ατυχήματος ή το πιθανότερο από την πλανητική οικολογική αναταραχή. Η αλόγιστη καταστροφή των οικοσυστημάτων, των βιότοπων, των δασών κ.λ.π. έφερε το πιο πιθανόν τον κορονοϊό στο σπίτι μας. Αρκετές ασθένειες και στο παρελθόν προήλθαν από πουλιά και ζώα. Κινέζος δημοσιογράφος χαρακτήρισε την επιδημία του κορονοϊού «εκδίκηση των παγκολίνων», ένα ζώο (μυρμηγκοφάγος) που κόλλησε τον ιό πιθανόν από

Ο κορονοϊός νέκρωσε και την όμορφη πλατεία του χωριού μας.

νυχτερίδες και ζει σε τροπικά δάση, όπου το κρέας του στην Κίνα θεωρείται εξαιρετικό έδεσμα, «ντελικατέσεν» και πωλείται ζωντανός στις λαϊκές αγορές.

Το πολυεθνικό κυρίως κεφάλαιο, για να αυξήσει τα κέρδη του, έβαλε χέρι στη φύση προσβάλλοντας με κάθε τρόπο τη λειτουργική θιοποικιλότητα, στερώντας από τα ζώα και πουλιά τον ζωτικό τους χώρο, με αποτέλεσμα αυτά να πλησιάζουν όλο και πιο πολύ στις αστικές περιοχές. Μέχρι τώρα όλοι μιλούσαμε για τον εξωτερικό εχθρό (μετανάστες, τούρκοι, ρατσιστές, ναζιστές κ.λ.π.), πάντα κάποιος από αυτούς να μας απειλεί. Μόνο που αυτή τη φορά η απειλή ήρθε από εκεί που δεν τον περιμέναμε. Ένας αόρατος θανατηφόρος ιός που δεν αντιμετωπίζεται με ξόρκια, λιτανείες και αγιασμούς, αλλά είναι έργο της επιστήμης κι εκεί στρέφονται τα φοβισμένα βλέμματα ολόκληρης της ανθρωπότητας.

Με την ευχή να βγούμε όλοι αλώβητοι από αυτή την πανδημία, ως ελπίζουμε ότι οι κυβερνήσεις, πήραν το δίδαγμα, ώστε να δώσουν περισσότερη σημασία στον άνθρωπο. Να ισχυροποιήσουν τα δημόσια συστήματα υγείας, να σεβαστούν το φυσικό περιβάλλον, γιατί δεν ανήκει μόνον στις πολυεθνικές εταιρίες, αλλά και στις μέλλουσες γενεές, να χρηματοδοτήσουν την ιατρική επιστήμη και την έρευνα γύρω από τον άνθρωπο. Κι εμείς όλοι ως περιορίσουμε τις αλόγιστες ανάγκες που δημιουργήσαμε και να ζήσουμε πιο ανθρώπινα.

Ανατριχιάζει κανείς όταν ακούει: -Ε! ασ πεθάνουν και καμιά 200.000 χιλιάδες άνθρωποι, οι περισσότεροι είναι υπερήλικες!!! Κι ανατριχιάζει κανείς όταν ακόμη και τώρα, κάποιες κυρίως πολυεθνικές εταιρίες, ασύδοτα, κερδοσκοπούν πάνω στο κρεβάτι του πόνου και το θάνατο των ανθρώπων!!! Και μες τη μαυρίλα αυτών των ημερών, να αναρωτιέμαι, ποιος ήμουν, ποιος είμαι, τι θα γίνω; Ούτε ξέρω, ούτε κανείς μπορεί να με δια φωτίσει. Κι καρδιά μου να ψυχοπλακώνεται, όταν σκέφτομαι τους συμπολίτες που φεύγουν από κοντά μας, να φεύγουν μόνιμοι τους, χωρίς κανένα προσφιές πρόσωπο να είναι κοντά τους στις ύστατες στιγμές!!! Εδώ σταματάει ο λογισμός μου!!! Βόηθα θεέ μου!!!

Χριστός Ανέστη, Υγεία και Χρόνια Πολλά σε όλους μας.

Γιάννης Ζαφείρης

Καλοκαίρι με κορονοϊό; Προσέχουμε- Προφυλαγόμαστε - Προφυλάσσουμε!!!

Σε λίγες μέρες μπαίνουμε στο Καλοκαίρι. Κι όπως η περασμένη Άνοιξη, έτσι και το ερχόμενο Καλοκαίρι, δεν θα είναι το ίδιο με τα περασμένα. Μπαίνουμε έχοντας δίπλα μας, μπροστά μας, γύρω μας, έναν αόρατο εχθρό, που αναστάτωσε την παγκόσμια κοινότητα και προκάλεσε και προκαλεί χιλιάδες θανάτους.

Τι κάνουμε; Κατ' αρχή συνεχή επαγρύπνηση, προσοχή, προφύλαξη.

Και τις διακοπές μας, όσο μας επιτρέπεται, θα κάνουμε και στα χωριά μας θα πάμε και τα παιδιά μας θα πάμε να ξεσκάσουν από την πολύμηνη και απρόσμενη για αυτά κλεισούρα. Είναι η εποχή των διασκεδάσεων, των τοπικών πανηγυριών και των εκδηλώσεων των Συλλόγων. Τίποτε δεν γνωρίζουμε γι' αυτά τι «μέλλει γενέσθαι». Ότι αποφασίσουν οι προς τούτο μέχρι τώρα αρμόδιοι.

Επομένως όπως παντού, έτσι και στη Λιγοψά, δεν γνωρίζουμε, αν γίνει το πανηγύρι μας, αν οι Σύλλογοι πραγματοποιήσουν τη «Γιορτή Πίτας» και όλες τις καλοκαιρινές εκδηλώσεις που προγραμματίζουν τα προηγούμενα χρόνια.

Όμως εμείς, πάντα έχοντας στο νου μας τις λέξεις «ΠΡΟΣΟΧΗ-ΠΡΟΦΥΛΑΞΗ!!!», και αν μας επιτρέπεται, δεν πρέπει για τους λόγους αυτούς να ξεχάσουμε φέτος το Χωριό μας, και κυρίως δεν θα πρέπει να στερήσουμε αυτή τη χαρά των παιδιών μας. Η αυλή του σχολείου, αλλά και ο πλάτανος, θα πρέπει, έστω και με κάποιες ιδιαιτερότητες, να ξαναβρούν τη ζωή τους.

Με σύνεση, αγάπη, αλληλεγγύη και προπαντός προσοχή, ως ευχηθούμε σ' όλους μας, την πολυπόθητη πλέον ΥΓΕΙΑ και καλή αντάμωση στο χωριό μας, στην πανέμορφη Λιγοψά!

Το Δ.Σ της Αδελφότητας

Χριστός Ανέστη – Χρόνια Πολλά

Η Πρόεδρος του Τ.Σ. Ελένη Λάλου, το Δ.Σ. της Αδελφότητας, το Δ.Σ. Του Πολιτιστικού Συλλόγου, η Εκκλησιαστική Επιτροπή και η Συντακτική Επιτροπή, εύχονται στους απανταχού λιγοψινούς και φίλους του χωριού μας «Χρόνια Πολλά -Χριστός Ανέστη», είτε ο Θεός να χαρίζει σε όλους το πολυτιμότερο αγαθό της ζωής, που είναι η ΥΓΕΙΑ, τα υπόλοιπα έπονται.

Μείνετε κοντά στους συλλόγους μας και ενισχύστε οικονομικά την προσπάθειά τους

Ευχές από το Δήμαρχο Ζίτσας κ. Πλιάκο Μιχάλη

Αναστάς ό Ήσους από του τάφου καθώς προείπεν, έδωκεν ήμιν την αίώνιον ζωήν και μέγα έλεος.

(Απόσπασμα από το Αναστάσιμο τροπάριο)

Η Ανάσταση του Κυρίου ασ μας γεμίσει πίστη, ελπίδα και κυρίως δύναμη για να σταθούμε απέναντι στη σκληρή δοκιμασία που περνάμε με σύνεση, καρτερία, υπευθυνότητα και αλtruισμό, καθώς μόνο έτσι θα μπορέσουμε να βγούμε νικητές.

Χριστός Ανέστη Χρόνια Πολλά

Ο Δήμαρχος και τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Ζίτσας.

(Τμήμα από την εικονογράφηση του Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου στην Κοινότητα Κληματαίας που σύμφωνα με την κτητορική επιγραφή του ανεγέρθηκε και τοιχογραφήθηκε στα 1618/19).

ΒΑΤΑΤΑΔΕΣ

Πνευματικό Κέντρο Βατατάδων

Από το γλέντι του Αγίου Μηνά

(Κοντοχωριανοί και φίλοι από τις Βατατάδες, αρκετοί από τους οποίους, είναι λήπτες και τακτικοί συνδρομητές τις εφημερίδας μας, την οποία και αγαπούν, μας έστειλαν να δημοσιεύσουμε το παρακάτω κείμενο, με στοιχεία του χωριού τους, το οποίο με μεγάλη μας χαρά το δημοσιεύουμε. Με τους Βαταταδίτες μας συνδέουν πολλά, γι' αυτό και πάντα τους τιμούμε και μας τιμούν στις διάφορες εκδηλώσεις.)

Γεωγραφικά στοιχεία-Θέση

Το χωριό μας αποτελεί ένα από τα χωριά (παλιά των Κουρέντων) του Δήμου Ζίτσας με έδρα την Ελεούσα Ιωαννίνων και στην περιφέρεια Ιωαννίνων. Βρίσκεται μεταξύ των χωριών Βλαχάτανου και Λιγοψάς, με 641μ υψόμετρο και 56 κατοίκους.

Ιστορία: Αρχικά ήταν Συνοικισμός του χωριού Βλαχάτανου και μετά Συνοικισμός της Λιγοψας, έγινε δε κοινότητα στις 11.12.1928. Ο Π. Αραβαντινός αναφέρει ως ελληνική την προέλευση του ονόματος του χωριού. Το τοπωνύμιο πρέπει να αποδοθεί στον Βατάτη, πληθυντικός ανθρώπων με την κατάληξη -άδες. που σημαίνει και δηλώνει τον τόπο που ήταν εγκαταστημένα τα μέλη μιας οικογένειας του «ΒΑΤΑΤΗΣ». Τέλος κατά τον Ι. Λαμπριδη, (12.3.1985) το χωριό επί Ζαλί Πασά, κατεχόταν από το φίλο του Σιεχίρη,, αργότερα δε από δυο χωρικούς από το Σκαμνέλι Ζαγορίου.

Το χωριό ήταν αρχικά κτισμένο σε δυο ραχούλες (Τσουόρλα και Χασιλία) του Χρήστου Τάση, εξ ου και Χρηστός Αυτά τα στοιχεία προκύπτουν από την παράδοση (Μασούρας Γεώργιος) και από αγνώστους ιστορικούς. Από το χωριό καταγόταν ο Παπά-Γιάννης, που υπήρξε μαθητής του Κοσμά του Αιτωλού, ο οποίος ακολούθησε τον Άγιο στην Βόρειο Ήπειρο και ήταν παρών στο μαρτύριό του.

Προσωπικότητες: Α. Ο. Κωνσταντίνος Κολιός, ο οποίος υπήρξε ο μεγαλύτερος γλωσσολογικός καθηγητής της Ηπείρου και πρωτοστάτησε και συνέβαλε, (μαζί και με την

αμέριστη βοήθεια όλων των κατοίκων) στην ανοικοδόμηση της εκκλησίας μας.

Β. Γεώργιος Μασούρας, ποιητής συγγραφέας, λογοτέχνης με πλούσιο συγγραφικό έργο.

Θανατηφόρα ασθένεια: Πρέπει να τονίσω ότι στην Τσουόρλα ενέσκηψε θανατηφόρος ασθένεια (επιδημία που είχε ως αποτέλεσμα οι επιζήσαντες να φύγουν και να κατέλθουν καμνηλά, όπου και κατοίκησαν στη θέση που ονομαστικές Βατατάδες. Από τότε οι κάτοικοι ασχολήθηκαν με την Γεωργία και την Κτηνοτροφία και έτσι κατόρθωσαν να επιζήσουν. Πρέπει να τονισθεί ότι το 1923 οι κάτοικοι έγιναν κύριοι της γης κατόπιν απαλλοτριώσεως.

Ιερόι Ναοί: Α. Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου

Ανακατασκευάστηκε το 1925 και πανηγυρίζει 20 Μαΐου, εορτή της μετακόμισης των λειψάνων του προστάτη της. Το 1985 ο ευεργέτης Λ. Μαντζκας από τη Λιγοψά, με δωρεά του κατασκεύασε τον δρόμο που οδηγεί στην εκκλησία και υδροδότησε επίσης την εκκλησία.

Β.. Ιερός Ναός Αγίου Μηνά.

Η εκκλησία αυτή είναι θαυματουργική και εορτάζει 11 Νοεμβρίου. Η παράδοση αναφέρει ότι κάποιος χωριανός πρότεινε να γκρεμιστεί το εκκλησάκι για να γίνει χωράφι. Κάποτε περνώντας για τα Γιάννενα το άλογο του δεν μπορούσε να περάσει το ρέμα μπροστά από το εκκλησάκι. Από τότε το χωριό με λαμπρότητα τιμά την μνήμη του Αγίου Μηνά του Θαυματουργού.

Η μάχη των Βατατάδων: Η παράδοση καταγράφει ότι στις 30.7.1910 μια συμμορία χριστιανών ληπτών συγκρούστηκε με Τούρκους.

Δάσκαλοι του χωριού: Πριν την κατοχή από το 1935-1940 υπηρέτησε ως δάσκαλος ο Χρήστος Πριμηκύρης από τον Ελαφότοπο. Μετα τον πόλεμο από το 1948-1950 δάσκαλος ήταν ο Κ. Μεντή σαπο το Κεφαλόβρυσσο και ο Κ. Μάλλιος 1955-1960 όποτε έκλεισε οριστικά το σχολείο. Πρέπει δε να τονισθεί ότι πριν το 1948 λόγω έλλειψης δασκάλου πηγαίναμε στη Λιγοψά με Δάσκαλο τον Κ. Κοτρώτσιο.

Γιάννης Κλείτσα

Ο Ουγγρικός Σύλλογος Επιτραπέζιων Αθλημάτων τιμά τον αείμνηστο συγχωριανό μας Γιώργο Κλείτσα.

Ο Ουγγρικός Σύλλογος Επιτραπέζιων Αθλημάτων (ΜΤΕ), το Μάρτιο του 2020, στη Βουδαπέστη οργάνωσε τουρνουά εις μνήμη του αξεχάστου φίλου της κοινότητας του ουγγρικού μπάκκαμον, Γεώργιο Κλείτσα, τον γίγαντα του παγκόσμιου μπάκκαμον. Ιδική χαρά μας χάρισε η παρουσία του πρώτου ξαδέλφου του Γιώργου, Σπύρου Κλείτσα που ζει στην Βουδαπέστη, και έβγαλε τον εναρκτήριο λόγο του τουρνουά. Η φιλία μας με τον Γιώργο ξεκίνησε στο πρώτο Πανερωπαϊκό Πρωτάθλημα Μπακκαμον στο Ντουμπρόβνικ της Κροατίας, όταν διαπιστώσαμε πως γνωρίζουμε τον ξάδερφο του στην Βουδαπέστη. Δυό χρόνια αργότερα, όταν διοργανώσαμε το δεύτερο Πανερωπαϊκό Πρωτάθλημα Μπακκαμον στη Βουδαπέστη, τον Γιώργο τον υποδεχτήκαμε σαν φίλο μας, και τον ξεναγήσαμε στη Βουδαπέστη, συν της άλλης, που αγοράσαμε μαζί του σκακιέρες ως δώρα που ήθελε να πάει στην Αθήνα. Πέρσι λάβαμε το δώρο του Γιώργου, μέσον του Σπύρου, τα βιβλία του που έγραψε για την ανάλυση των προβλημάτων του μπάκκαμον, και σκοπεύαμε να μεταφράσουμε τα βιβλία του στην ουγγρική γλώσσα. Η απότομη απώλεια, και χαμός του Φίλου μας άφησε μεγάλο κενό, αλλά όχι μόνο σε μας, αλλά η προσωπικότητα του, η ευγένεια του, η τεράστια γνώση και νοημοσύνη του τον έκανε σεβαστό πρόσωπο σε όλο τον κόσμο. Από το θάνατο του και μετά πολλά τουρνουά διεξήγαν εις μνήμη του Γιώργου. Στο δικό μας τουρνουά στη μνήμη του Γιώργου Κλείτσα λάβανε μέρος όλοι οι παίκτες της Εθνικής Ουγγαρίας Μπάκκαμον, και τέσσερις από την ομάδα μας βρέθηκαν στους πρώτους πέντε! Την νίκη την πήρε ο Λάσλο Μικε, ο οποίος γνώριζε καλά τον Γιώργο από τα διεθνή τουρνουά, και έτσι του ήταν μεγάλη τιμή να πάρει το έπαθλο του τουρνουά αυτού.

Dr. Zoltan Peter Eross, Phd.

Πρόεδρος Ουγγρικού Συλλόγου Επιτραπέζιων Αθλημάτων

Βουδαπέστη : Ο Σπύρος Κλείτσα (στο μέσον) προλογίζει την εκδήλωση στη μνήμη του Ξαδέλφου του Γιώργου Κλείτσα.

ΝΑΥΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ - Γνωρίζοντας τον κόσμο

Γράφει ο Γιώργος Ι. Γραβάνης

Την σημαντική μου ιστορία, σε αυτό το ταξίδι θα την ξεκινήσουμε με την άφιξη στο λιμάνι εκφόρτωσης γιατί έτσι θα μπορέσω να περιγράψω αυτό το παράξενο λιμάνι στο οποίο πριν από χρόνια είχα επισκεφθεί άλλες δύο φορές. Αλλά οι πολιτικές καταστάσεις και οι αλεπάλληλοι πόλεμοι δεν σου επέτρεπαν ούτε την έξοδο από το πλοίο.

Τώρα όμως τα πράγματα έχουν αλλάξει και μετά από πολλές ώρες ταξίδι μέσα στον ποταμό ΜΕΚΟΝΓΚ, τον μεγαλύτερο από τα τέσσερα ποτάμια, φθάνουμε στο λιμάνι της ΠΝΟΜ-ΠΕΝΧ και πρωτεύουσα της Καμπότζης, με φορτίο ζάχαρη από την Αβάνα της Κούβας.

Η ΠΝΟΜ-ΠΕΝΧ αποτελεί το σταυροδρόμι του παρόντος και του παρελθόντος της Ασίας. Θεωρείται μία από τις ωραιότερες πόλεις της Ινδοκίνας με έντονα τα στοιχεία της Γαλλικής αποικιοκρατίας. Σε όλο δε το λιμάνι, οι ντόκοι εκφόρτωσης και οι λεωφόροι είναι παραποτάμιοι. Μία πόλη που ζει και κινείται με τη δύναμη του ποταμού ΜΕΚΟΝΓΚ.

Η πρώτη εντύπωση στην πόλη είναι τα πολλά (WATS) Μοναστήρια - Ναοί των Βουδιστών, όπου βλέπεις καλόγερους με τις κί-

τρινες φορεσιές να τριγυρίζουν ζητώντας χρήματα για την εύνοια του Βούδα.

Το όνομα η πόλη το πήρε, σύμφωνα με την παράδοση, από μία ηλικιωμένη γυναίκα με το όνομα ΠΕΝΧ η οποία τοποθέτησε στις όχθες του ποταμού τέσσερα αγάλματα του Βούδα, ενώ σύμφωνα με άλλη εκδοχή δημιουργήθηκε στην πόλη ο πρώτος Ναός του Βούδα το 1373 για να στεγάσει τα τέσσερα αγάλματα που τα έφεραν τα νερά του ποταμού ΜΕΚΟΝΓΚ.

Η περιοχή της προκουμιάς είναι αδιαμφισβήτητα μία από τις καλύτερες σε όλη την Ασία στολισμένη με τους αμέτρητους φοίνικες και τις σημειώσεις που κυματίζουν κατά μήκος του ποταμού, ενώ η πόλη μοιάζει να εξελίσσεται και έχει καταφέρει να μάθει από τα λάθη των μεγάλων γειτονικών χωρών και να ξαναγίνει το μαργαριτάρι της Ασίας.

Αυτή η πόλη καταστράφηκε πολλές φορές από τις διαμάχες Ταϊλανδών και Βιετναμέζων, έως όπου ανέλαβαν οι Γάλλοι, δημιουργώντας το προτεκτοράτο στην Καμπότζη και έδωσε στην ΠΝΟΜ-ΠΕΝΧ τη μορφή που έχει σήμερα αφήνοντας τα βασικά παλάτια, το Εθνικό μουσείο και εκατοντάδες εντυπωσιακά κτίρια υπό την διοίκηση του ΣΙΧΑΝΟΥΚ, έως την εκθρόνισή του το 1970 καθώς ο πόλεμος στο Βιετνάμ απλώθηκε σε όλη την επικράτεια της Καμπότζης.

Είναι τρομερό όταν διαβάσεις την ιστορία αυτής της χώρας από τα τουριστικά έντυπα, δημιουργώντας σου το ενδιαφέρον να γνωρίσεις όλα αυτά που δημιούργησε η κατάληψη της χώρας από τους κόκκινους Χμέρ, τον

Απρίλιο του 1975 και οι οποίοι είναι υπεύθυνοι γι' αυτά που υπέφερε η χώρα έως την δεκαετία του 1990, όπου η ανάπτυξή της με την έλευση της Αρχής των Ηνωμένων Εθνών και την αποχώρηση των κόκκινων Χμέρ ήταν εντυπωσιακή.

Πολύ τα ενδιαφέροντα σε αυτή την χώρα. Αρχίζω από το Εθνικό Μουσείο, ένα παραδοσιακό κτίριο κατασκευασμένο από τερακότα, όπου δυστυχώς απαγορεύεται η φωτογράφιση στο εσωτερικό. Υπάρχουν όμως στην είσοδο φυλλάδια με τα οποία γνωρίζεις την ιστορία της πόλης. Επίσης ενδιαφέρον παρουσιάζει το άγαλμα του Βούδα, με τα οκτώ χέρια του του αιώνα, με εκπληκτικά δείγματα βουδιστικής τέχνης.

Ένα άλλο μουσείο είναι το ΤΟΥΛ-ΣΤΕΝΓ, το οποίο πρέπει να έχεις γερά νεύρα και γερό στομάχι για να το επισκεφθείς. Αποτελεί μαρτυρία για τα εγκλήματα των Χμέρ, που φθάνουν στα όρια της παραφροσύνης. Όπως οι ναζί, έτσι και οι Χμέρ κρατούσαν αρχεία με τις βαρβαρότητες που έπραταν και στα εκθέματα του μουσείου σε κάθε αίθουσα, υπάρχουν φωτογραφίες που καλύπτουν τους τοίχους από το δάπεδο μέχρι την οροφή των εκτελεσθέντων (παιδιά, γυναίκες, άνδρες) από βασανισμούς. Είναι τρομερό τι συνέβη σε αυτή την χώρα από τους πολέμους και δεν θέλω να σας αγκώσω!!!

Θα πάμε όμως σε ένα Ναό που τον σεβάστηκαν ακόμα και οι κόκκινοι Χμέρ, για να δείξουν το ενδιαφέρον τους για την διατήρηση του πολιτιστικού πλούτου της Καμπότζης. Αυτός ο Ναός-Μουσείο πήρε το όνομά του

από το δάπεδο που είναι καλυμένο με 5000 πλακάκια από ασήμι βάρους ενός κιλού το καθένα και λέγεται Ασημένιος και Σμαραγδένιος Βούδας.

Σε μία πλατεία που θυμίζει τσίρκο, πολλά παιδιά πουλάνε διάφορα πουλιά μέσα σε κλουβιά και σε παροτρύνουν να πληρώσεις για να τα αφήσουν ελεύθερα!!!! Το ωραίο όμως είναι ότι τα πουλιά είναι εκπαιδευμένα για να επιστρέφουν στα κλουβιά αργότερα!!!! Μπορείς ακόμα σε αυτή την πλατεία να κάνεις βόλτα επάνω σε πελώριους ελέφαντες.

Το Εθνικό Μουσείο αποτελεί μία πραγματική ειδυλλιακή εικόνα και την ώρα που βασιλεύει ο ήλιος μπορείς να δεις χιλιάδες νυχτερίδες που βγαίνουν από την τεράστα στέγη του. Ένα θέαμα που θυμίζει έργο του Χίτσκοκ.

Εδώ υπάρχει και ένα διεθνές τζαμί, όπως το ονομάζουν, δωρεά της Σαουδικής Αραβίας σε αντικατάσταση του παλαιού τζαμιού το οποίο σύμφωνα με τους ντόπιους, οι κόκκινοι Χμέρ το χρησιμοποιούσαν ως χοιροστάσιο.

Η διαμονή στην ΠΝΟΜ-ΠΕΝΧ είναι άριστη από κάθε άποψη. Υπάρχουν ξενοδοχεία, ξενοδοχεία και βίλες, ανάλογα με τα χρήματα που διαθέτεις. Ενώ μία πληθώρα ξένων και ντόπιων εστιατορίων σου προσφέρουν εντυπωσιακές ποικιλίες, σεβριζόμενες από πανέμορφες και ευγενικές κοπέλλες, φορώντας τις φανταχτερές ντόπιες στολές τους.

Και για όσους αναζητούν τις ασυνήθιστες ποιοτικές γαστρονομικές απολαύσεις, η ΠΝΟΜ-ΠΕΝΧ φαντάζει ιδανικός προορισμός. (JOHM RIAB) Γειά σας.

Εκδηλώσεις Αδελφότητας

Αρχαιρεσιακή Γενική Συνέλευση – Κοπή Πρωτοχρονιάτικης πίτας Αδελφότητας

Α Την Κυριακή 24 Ιανουαρίου 2020, πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Αδελφότητας, η Τακτική Αρχαιρεσιακή Γενική Συνέλευση και η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Δημήτρης Πίνας, αφού καλωσόρισε τα παρόντα Μέλη, ευχήθηκε να έχουμε όλοι μια καλή χρονιά, με υγεία, αγάπη, αλληλεγγύη και ευτυχία. Στη συνέχεια έκανε τον διοικητικό απολογισμό και τη δράση του Δ.Σ., που ήταν πράγματι πλούσια, για τη διετία που πέρασε. Μετά και την ανάγνωση του Οικονομικού Απολογισμού και της έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής, εγκρίθηκαν ομόφωνα τα πεπραγμένα του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. τιμώντας τον Γιάννη Ζαφείρη, για την επί 40 και

Ο Λεωνίδας Πατραμάνης επιδίδει την τιμητική πλακέτα στον Γιάννη Ζαφείρη

πλέον χρόνια συμμετοχή στα Δ.Σ. της Αδελφότητας, αλλά και την σημαντική προσφορά του σαν κύριο υπεύθυνο για την έκδοση της εφημερίδας μας, η οποία προσφορά ακόμη και συνεχίζεται, του απένειμε, δια χειρός Λεωνίδα Πατραμάνη, τιμητική πλακέτα.

Ακολούθησε η ομόφωνη εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου για τη διετία 2020-2021, το οποίο και μετά τη συγκρότηση σε σώμα, έχει ως εξής:

Πρόεδρος:	Δημήτρης Πίνας
Α' Αντιπρόεδρος:	Βανέσα Βόμβα
Β' Αντιπρόεδρος:	Δημήτρης Σερέτης
Γενικός Γραμματέας:	Μιχάλης Ζαφείρης
Ειδ. Γραμματέας:	Ειρήνη Βόμβα
Ταμίας:	Λεωνίδας Πατραμάνης
Αναπληρωτής Ταμίας:	Βαγγέλης Μπελτζενίτης
Έφορος Δημ. Σχέσεων:	Μανόλης Παπαγεωργίου
Έφορος Πολιτ. Εκδηλώσεων:	Αρετή Σιώκα
Αναπληρωματικοί:	Γιάννης Ζαφείρης (Υπεύθυνος έκδοσης εφημερίδας), Σωκράτης Τζιάφος
Ελεγκτική Επιτροπή:	Γιώργος Ζαφείρης, Γιώργος Ζήκος, Χρήστος Δημακόπουλος

Με την ευχή όλων για καλή δύναμη και επιτυχία, φυσικά με την βοήθεια όλων μας, στο έργο που αναλαμβάνει

Ο Πρόεδρος Δ. Πίνας κόβει την πρωτοχρονιάτικη πίτα

νει το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, ακολούθησε η κοπή της πίτας. Εκεί βρήκαμε όλοι την ευκαιρία να συζητήσουμε, να ακούσουμε Ηπειρωτικούς σκοπούς, να χορέψουμε, να δούμε φωτογραφίες από το όμορφο χωριό μας και τους ανθρώπους του (επιμελημένες από τον Δημήτρη Σερέτη),

να γευτούμε διάφορα εδέσματα, Λιγοψινές πίτες, αλλά και τσίπουρο και κρασί Λιγοψιάς. Εδώ θα πρέπει να ευχαριστήσουμε τον συγχωριανό μας Κώστα Κύρου, που είχε την καλοσύνη να προσφέρει από την επιχείρησή του, τις πρωτοχρονιάτικες πίτες, άφθονα εδέσματα (τυροπιτάκια κ.λ.π.) αλλά και το ποσό των 200 ευρώ αντί νομίματος στις πίτες.

Ετήσιος Χορός Αδελφότητας

Δεκαέξι Φλεβάρη, άλλη μια μέρα γιορτής και αντάμωσης των απόδητων Λιγοψινών. Τη μέρα αυτή το Δ.Σ. της Αδελφότητας οργάνωσε τον ετήσιο χορό της Αδελφότητας. Και παραβρέθηκαν πολλοί, στη Φυλή Αττικής, που ήρθαν να τιμήσουν το χωριό μας, και να ζήσουν όμορφες στιγμές ανάμεσα σε χωριανούς και φίλους του χωριού μας.

Ωραίες στιγμές, ωραίες όπως πάντα εικόνες, αγκαλιές φιλιά, τραγούδια χορός με δύο ζωντανές ορχήστρες (παραδοσιακά Ηπειρώτικα αλλά και θαυμάσια λαϊκά, τραγούδια για όλα τα γούστα).

Όμως την παράσταση έκλεψε η Παρασκευή Μπαϊμάκα, που σε μηδέν σχεδόν χρόνο, ετοίμασε και μας παρουσίασε ένα θαυμάσιο χορευτικό με πολλά παιδιά του χωριού μας, κάθε ηλικίας. Η ίδια φρόντισε να τα ντύσει όλα με θαυμάσιες φορεσιές, τόσο της Αδελφότητας όσο και όπου χρειάστηκε, από άλλα χορευτικά. Το θέαμα θαυμάσιο, με τα παιδιά να χορεύουν άπταιστα τους παραδοσιακούς μας χορούς, σκορπίζοντας χαρά στους γονείς και συγκίνηση στους παππούδες. Παρασκευή μπράβο!!! Πιστεύουμε και είμαστε γι' αυτό σίγουροι, ότι με την αγάπη σου στην παράδοση και τα τραγούδια μας, που υπηρετείς άλλωστε, μέσα από τα πολυφωνικά συγκροτήματα, δεν θα σταματήσεις εδώ, αλλά θα συνεχίσεις να μας εκπλήσσεις και στο μέλλον, φυσικά πάντα με την βοήθεια των γονιών.

Στην εκδήλωση συμμετείχε και η Πρόεδρος του χωριού μας, Ελένη Λάλου, η οποία και χαιρέτισε, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τους χωριανούς για διάφορα θέματα που απασχολούν το χωριό μας.

Χορευτικό Αδελφότητας όπως εμφανίστηκε στην ετήσιο χορό στις 16/2/2020: Διακρίνονται από αριστερά: Ναϊάσα Ρούσου, Ζωή Πίνα, Πόπη Δημακοπούλου, Θωμάς Καρακώστας, Δημήτρα Σκαρδάση, Γρώ Ζαφείρη, Εβελίνα Παπαλέξη. Στη μέση: Εβίτα Κάραλη, Σωτηρία Κοΐτσα, Ευγενία Ψιλλάκη, Βασιλεία Παπαλέξη και Μιλένα Ζαφείρη. Κάτω αριστερά: Ρέμος Ρούσος, Γιάννης Κοΐτσα, Νικόλας Κάραλης, Βαγγέλης Πατραμάνης, Βαγγέλης Πίνας, Θεοφάνης Θεοκάρης. Ανάμεσά τους όρδια και η ακούραστη δασκάλα Παρασκευή Μπαϊμάκα.

Εν τέλει έγινε ένα θαυμάσιο γλέντι με χορούς και τραγούδια για όλα τα γούστα, σ' ένα όμορφο κέντρο με θαυμάσια περιποίηση και άφθονα φαγητά και ποτά. Θερμά συγχαρητήρια στο Δ.Σ. της Αδελφότητας για την άρτια οργάνωση, κι ένα μεγάλο ευχαριστώ για την όμορφη εκδήλωση που μας πρόσφεραν. Τους ευχόμαστε να είναι πάντα καλά και να μας προσφέρουν κι άλλες τέτοιες όμορφες στιγμές και στο μέλλον. Τυχεροί όσοι βρεθήκαμε στην εκδήλωση, χαμένοι όσοι για κάποιο λόγο απουσίασαν.

Εκδρομή Αδελφότητας στα πάτρια εδάφη

Η αρχή έγινε! Το τριήμερο (29.2. 2020-2.3.2020) των Απόκρεω και της Καθαρής Δευτέρας, η Αδελφότητα πραγματοποίησε εκδρομή στη γενέτειρά μας. Σύμμαχος ο Θαυμάσιος καιρός, αντίπαλος ο κορωνοϊός, με αποτέλεσμα κάποιοι να διατάσουν την τελευταία στιγμή. Πήγαμε όμως αρκετοί, με πρώτον και καλύτερο τον επίτιμο πρόεδρο της Αδελφότητας Νίκο Σιώκα αλλά και τους Σωκράτη Τζιάφο και Γιάννη Ζαφείρη και καθ' ομολογία περάσαμε θαυμάσια.

Και μας περίμεναν οι χωριανοί. Θα μας μείνει στη μνήμη μας, η όμορφη στιγμή, όταν το πούλμαν έφθασε στον πλάτανο, και παρά την προχωρημένη ώρα, κάποιοι ακόμη, με πρώτη και καλύτερη την Πρόεδρο του Χωριού Ελένη Λάλου, μας περίμεναν και μας καλωσόρισαν με γλυκά, μεζέδες και τσιπουράκι. Όμορφες και ταυτόχρονα συγκινητικές στιγμές. Περάσαμε ένα γεμάτο και ευχάριστο τριήμερο. Την Κυριακή εκκλησιασμός, και κατόπιν εγκαίρια του καταστήματος, με άψογη περιποίηση, από το Μιχάλη και Τασία Ράγγα.

Και το βράδυ της Κυριακής, σεβόμενοι τα πρώτα μέτρα της πολιτείας γύρω από τον κορωνοϊό (άλλωστε στην μεγάλη πλατεία του χωριού μας, δεν υπήρχε καν συνωστι-

σμός και με το Σύλλογο να έχει ακυρώσει τις εκδηλώσεις) εμείς τηρήσαμε κάποια έθιμα, αυτό του ανάμματος της φωτιάς, το αποκριάτικο ντύσιμο μερικών και το χορό γύρω από αυτή. Ακούστηκαν και χορεύτηκαν μάλιστα και κάποια σατιρικά τραγούδια, όπως το καλέ η ημέρα (ανέβηκα στην πιπεριά και πως το τρίβουν το πιπέρι...).

Άρτια η εξυπηρέτηση, με θαυμάσια φαγητά και ότι άλλο χρειάστηκε, από τους νέους ενοίκους του κοινοτικού καφενείου, Μιχάλη και Τασία Ράγγα, στους οποίους ευχόμαστε να έχουν καλές δουλειές, ώστε και ο κόπος του να ανταμείβεται και οι χωριανοί να είναι ευχαριστημένοι.

Οι εκδρομείς στη Ράχη του χωριού

Παρόν και ο Σύλλογος, αντάμα με την Αδελφότητα, που φρόντισε να προσφέρει το βράδυ των απόκρεω σουβλάκια σε όλους τους παραβρεθέντες. Κι έτσι πρέπει γιατί η πίστη στη συνεννόηση και τη συνεργασία μεταξύ των φορέων, βγάζει πάντοτε κερδισμένο το χωριό μας, κάτι άλλωστε που μας διδάσκει η ιστορία του.

Την Καθαρά Δευτέρα, αφού γευθήκαμε την καθιερωμένη λαγόνα, την καλομαγειρεμένη φασολάδα και τα άλλα νηστήσιμα εδέσματα, από την Τασία, το απομεσήμερο πήραμε το δρόμο της επιστροφής.

Λίγος ο χρόνος παραμονής στο χωριό μας, γεμάτος όμως από ευχάριστες στιγμές και εντυπώσεις, ανάμεσα στην αγάπη των συγχωριανών που σε γέμιζε από όμορφες αναμνήσεις από τα περασμένα. Τέτοιες στιγμές εύχεται κανείς να μην τελειώνουν ποτέ και φυσικά να επαναλαμβάνονται τακτικά.

Θα ήταν παράληψη να μην εκφράσουμε τα ευχαριστήρια στο Δ.Σ. της Αδελφότητας, που οργάνωσε και στήριξε την εκδρομή. Επίσης ένα μεγάλο ευχαριστώ στο Αντιπρόεδρο Δημήτρη Σερέτη, που στην κυριολεξία ήταν η ψυχή της εκδρομής και φρόντιζε για το κάθε τι, ώστε να μείνουν όλοι ευχαριστημένοι.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στο Δ.Σ. της Αδελφότητας

Στα 45 ολόκληρα χρόνια που ασχολούμαι με την Αδελφότητά μας, είτε σαν μέλος του Δ.Σ. είτε σαν υπεύθυνος έκδοσης της εφημερίδας, ένοιωσα μέσα μου πολλές χαρές, συγκινήσεις και φυσικά δεν έλειψαν και κάποιες στενοχώριες, αφού κάτι μάλλον δεν πήγε καλά. Με όσους συνεργαστήκαμε όλα αυτά τα χρόνια, θα πρέπει να ομολογήσουν ότι πάντα ήμουν ο άνθρωπος των χαμηλών τόνων και δεν με ενδιέφερε η προβολή. Έλα όμως που αυτή τη φορά το Δ.Σ. της Αδελφότητας, στη Γενική Συνέλευση του Γενάρη, μου επιφύλαξε μια ευχάριστη και άκρως συγκινητική για μένα έκπληξη. Αναγνωρίζοντας την προσφορά μου όλα αυτά τα χρόνια, με τίμησε με ειδική πλακέτα. Αιφνιδιάστηκα μ' αυτή την πρωτοβουλία κι όπως ήταν φυσικό συγκινηθήκα αφάνταστα, γιατί δεν υπάρχει ωραιότερο πράγμα να σε τιμούν στην ουσία τα παιδιά μας, στα οποία εμείς οι παλιότεροι παραδώσαμε τη σκυτάλη και την τύχη της Αδελφότητας. Και ήταν φυσικό να συγκινηθώ ακόμη περισσότερο, αφού την πλακέτα, μου την επέδωσε ο Βαπτισμιός μου, ο Λεωνίδας Πατραμάνης, ένα από τα πολλά διαμάντια της Λιγοψιάς.

Όσο για το τιμόνι της Αδελφότητας, όχι γιατί τίμησαν εμένα, βρίσκεται σε καλά χέρια κι αυτό τιμάει το μικρό χωριό μας. Προσωπικά νομίζω ότι ξερουν τα Μέλη του Δ.Σ. ότι όσο είμαι καλά και ο Θεός μου δίνει υγεία, θα είμαι πάντα δίπλα τους, σε ότι με χρειαστούν, άλλωστε είναι τα παιδιά μας!!!

Ευχαριστώ θερμά τα Μέλη του Δ.Σ. (τον Δημήτρη, τον Λεωνίδα, την Αρετή, την Βανέσα, την Ειρήνη, τον Βαγγέλη, τον Αποστόλη, τον Δημήτρη και τον Μιχάλη) γι' αυτή τους την απόφαση και τους εύχομαι πάνω απ' όλα υγεία και ευτυχία, σ' αυτούς και τις οικογένειές τους.

Με πολύ αγάπη

Γιάννης Ζαφείρης

Συνέπειες... Και Αποτελέσματα!!! Του Κορονοϊού

Όπως σε όλες τις κρίσεις, τις φυσικές καταστροφές ή τις πανδημίες, σαν αυτή που ζούμε το τελευταίο καιρό, βρίσκονται κάποιοι «ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙ» που δρουν και εκμεταλλεύονται τις περιστάσεις προς ίδιον όφελος.

Έτσι και στο χωριό μας, τη ΛΙΓΟΨΑ, οι «ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙ» εκμεταλλεύτηκαν το ΧΡΟΝΟ. Πέρα από τη τακτοποίηση συρταριών και ντουλαπιών, το καθαρισμό αποθηκών και λοιπών εργασιών στα σπίτια, όπως άλλωστε όλοι οι Έλληνες αυτή την εποχή, αφιέρωσαν πολύ προσωπικό χρόνο, κατέβαλαν μεγάλη προσπάθεια και πραγματικά ίδρυσαν για τη βελτίωση της γενικότερης εικόνας του χωριού μας.

Οι «ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙ», δηλαδή η πρόεδρος του χωριού, ο πρόεδρος με μέλη του Συλλόγου και η Αδελφότητα, έχοντας την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση του Δημάρχου και Μιχάλη Πλιάκου, εκμεταλλεύτηκαν τις χρονικές ευκαιρίες που έδωσε η καραντίνα για να δραστηριοποιηθούν και να δουλέψουν πάνω στα διάφορα θέματα και προβλήματα που απασχολούν το χωριό μας.

Ο εθελοντισμός, η διάθεση για προσφορά σε αυτό που αγαπάς, έγινε πράξη και όπως οι πιο ηλικιωμένοι θυμήθηκαν, υπήρξαν πολλές ώρες και ημέρες που το χωριό έζησε τα παλιά χρόνια που όλοι οι χωριανοί μαζί αγαπημένοι προσέφεραν ανιδιοτελώς εθελοντική εργασία για τη προκοπή του τόπου τους.

Θα κάνω μια σύντομη αναφορά στις πρωτοβουλίες, δραστηριότητες και εργασίες που το διάστημα Μαρτίου-Απριλίου 2020 έγιναν στο χωριό μας, πάντα με τη δέουσα προσοχή και την ανάλογη τήρηση των μέτρων ασφαλείας λόγω του κορονοϊού. Χρονολογικά και όχι βάσει σημασίας ή αξιολόγησης, όχι βάσει ποιανού ιδέα ή πρωτοβουλία ήταν ή ποιού φορέα αρμοδιότητα, γιατί όλοι και όλα είναι σημαντικά και απαραίτητα για τη πραγματοποίηση των στόχων.

ΗΡΩΟ ΠΕΣΟΝΤΩΝ: Τοποθετήθηκαν 15 διπλά φωτιστικά σώματα περιμετρικά του χώρου, έγινε δοκιμή στον

Το Ηρώο του χωριού με τον νέο ηλεκτροφωτισμό.

ηλεκτροφωτισμό και περιμένουμε τον οριστικό με μέριμνα του Δήμου.

ΚΕΡΑΣΙΕΣ: Καθαρίστηκε ο χώρος από σκουπίδια, βατονιές και συρματοπλέγματα, κλαδεύτηκαν και ασβεστώθηκαν τα δέντρα.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Καθαρισμός του προαυλιού χώρου από χόρτα, βατονιές, κισσούς, κλάδεμα των ξεραμένων και επικίνδυνων κλαδιών στα γύρω δέντρα. Καθαρισμός του παλιού μαγειριού πίσω από το σχολείο. Τακτοποίηση, καθαρισμός και επισκευή όπου χρειαζόταν των πραγμάτων που ευρίσκονται στις αίθουσες δεξιά και αριστερά στο χαγιάτι του Σχολείου. Η βιβλιοθήκη επιδιορθώθηκε και συντηρήθηκε και τα υπάρχοντα βιβλία ταξινομήθηκαν και καταγράφηκαν σε ειδικό βιβλίο από την έκουσα ανάλογες σπουδές Βάσω Βέση (νύφη του Κώστα Γκέγκα) για να αποτελέσουν χρήσιμο και χρηστικό βοήθημα

για όλους μας. Στον ευρύτερο προαύλιο χώρο του Σχολείου υπάρχουν και τουαλέτες. Αυτές έμειναν μόνο με τα ντουβάρια. Αλλάχτηκε η σκεπή, επισκευάστηκε η εξωτερική πόρτα, τοποθετήθηκαν 2 νέες εσωτερικές πόρτες, νέα ηλεκτρική εγκατάσταση, επισκευή και αλλαγή υδραυλικών συνδέσεων και εξαρτημάτων, σοβατίσματα, βαψίματα. Ουφ, τέλος. ΟΧΙ! Τις επόμενες ημέρες και αφού θα έχουμε διαμορφώσει το περιβάλλοντα χώρο θα μας στείλει ο Δήμαρχος μπετονιέρα για να τον στρώσουμε με τσιμέντο ώστε να παραδοθούν προς χρήση οι τουαλέτες λειτουργικές, καθαρές και ασφαλείς.

ΔΡΟΜΟΙ-ΔΡΟΜΟΙ..... Υπό τη καθημερινή επίβλεψη και επιμέλεια της προέδρου του χωριού και την υπόδειξη χωριανών των διαφόρων δρόμων και σημείων που έρχζαν συντήρησης και βελτίωσης, τα μηχανήματα του Δήμου διάνοιξαν αρκετούς δρόμους προς τα αμπέλια και το δάσος μας. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στη διάνοιξη, καθαρισμό και στρώσιμο με 3Α του δρόμου προς τη ΘΕΟΤΟΚΟ. Με επιπλέον δύο μικρά αποχετευτικά για τα τρέχοντα νερά είναι τώρα πολύ εύκολη η καθημερινή πρόσβαση προς το εξωκλήρι μας, περνώντας δίπλα από την ειδική αυτή την εποχή λούτσα «ΚΑΜΠΟΠΟΥΛΟ».

Έχοντας κατά νου και σε άλλες δράσεις και ενέργειες στο χωριό, ελπίζοντας σε καλύτερες και «καθαρότερες» ημέρες, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες εκ μέρους όλων των φορέων σε αυτούς που με τη προσωπική τους εργασία βοήθησαν να γίνουν σε σύντομο χρονικό διάστημα αρκετά και σημαντικά πράγματα για τη λειτουργικότητα αλλά και το καλλωπισμό της ΛΙΓΟΨΑΣ.

Όλες αυτές οι ενέργειες ήταν ομόθυμα και συλλογικά προετοιμασμένες και εκτελεσμένες από το σύνολο των φορέων του χωριού και υποστηρίχτηκαν χρηματικά από τις ΔΙΚΕΣ ΣΑΣ συνδρομές προς το Σύλλογο και την Αδελφότητα.

Δημήτρης Σερέτης

Ο μήνας Μάρτης και τα καπρίτσια του

Μάρτης, ο πρώτος μήνας της Άνοιξης. Ένας αλλοπρόσαλλος μήνας λόγω των απότομων μεταβολών των κλιματικών συνθηκών, γι' αυτό δεν βρίσκεται σε αγαθή σχέση με τους ανθρώπους αλλά και με τους άλλους μήνες, όπως λέγει κάποιος από τους πολλούς σωζόμενους μύθους: Κάποτε λέει οι δώδεκα μήνες απέκτησαν ένα βαρέλι κρασί, όπου τοποθέτησαν σ' αυτό δώδεκα πύρους τον ένα πάνω στον άλλο. Ο πονηρός Μάρτης παρακάλεσε να πάρει τον κάτω πύρο, μιας και ήταν γέρος και δεν μπορούσε να ανέβει ψηλά. Αυτό και έγινε. Όλοι οι μήνες φυλάγανε τον δικό τους πύρο, ενώ ο Μάρτης σιγά-σιγά ροιφούσε κρασί από τον πύρο του. Κάποτε αποφάσισαν οι άλλοι να πάρουν κρασί από τους πύρους τους, αλλά δεν έβγαине κρασί, παρά μόνον από τον πύρο του Μάρτη. Κατάλαβαν την πονηριά με αποτέλεσμα να τον ξυλοκοπήσουν άγρια. Γι' αυτό όταν ο Μάρτης θυμάται το ξύλο κλαίει, ενώ όταν θυμάται το κουνέρι που τους έστισε γελάει.

Πολλές είναι οι παροιμίες γύρω από το Μάρτη, κυρίως γύρω από την αστάθεια του καιρού:

- «Μάρτης γδάρτης και κακός παλουκοκαύτης».
- «Το Μάρτη ξύλα φύλαγε, μη κάψεις τα παλούκια».

Αν οι χωρικοί δεν κάνουν κουμάντο να έχουν απόθεμα από ξύ-

λα νομίζοντας ότι δεν θα κάνει κρύο, τότε θα αναγκαστούν να κάψουν και τα παλούκια από τους κήπους.

- «Μάρτης έβρεξε; Θεριστής εχαιρόνταν».
 - «Αν κάνει ο Μάρτης δυο νερά κι Απρίλης άλλο ένα, χαρά σε κείνον τον ζευγά πόκει πολλά σπαρμένα».
- Αν ο Μάρτης είναι βροχερός θα έχουν μεγάλη απόδοση τα σπαρτά.
- «Μη σε γελάσει ο Μάρτης το πρωί και χάσεις την ημέρα». Και μια άλλη:
 - «Ο Μάρτης ως το γίωμα φοφάει το βόδι και ως το βράδυ το βρωμάει».
- Δηλαδή το πρωί κάνει πολύ παγωνιά και τ' απόγευμα πολύ ζέστη.
- «Από Μαρτίου πουκάμισο κι απ' Αύγουστο σεγκούνι», αλλά και:
 - «Μήτε ο Μάρτης καλοκαίρι μήτε ο Αύγουστος χειμώνας».
 - «Αν δώσει ο Μάρτης και κακιώσει, μες το χιόνι θα μας κώσει».
 - «Μάρτης βρέχει; Ποτέ μη πάψει».
 - «Μάρτης ο πεντάγωνμος, πέντε φορές εχιόνισε, και πάλι το μετάνιωσε πως δεν ξαναχιόνισε».
 - «Ο...πο'χει κόρη ακριβή, του Μάρτη ο ήλιος μη τη δει».

Η παροιμία αυτή έχει σχέση και με το έθιμο των χωριών μας με το λεγόμενο «Μαρτίσι» (βραχιολάκι από δύο στριφτές κλωστές, κόκκινη και άσπρη), που μας τα φόραγαν οι γιαγιάδες στην αρχή του Μάρτη, για να μη μας κάψει ο ήλιος.

«Μηρις Μάρτη και ξεχείμασα τα κατοίκια μου».

Η παράδοση για την παροιμία αυτή αναφέρεται σε μια γριά που ο Μάρτης την έβαλε κάτω από ένα καζάνι να ξεχειμωνιάσει. Στις 30 του Μάρτη (τόσες μέρες είχε τότε ο Μάρτης) η γριά νομίζοντας ότι πέρασαν τα κρύα πετάχτηκε από το καζάνι φωνάζοντας την παραπάνω φράση. Ο Μάρτης όμως θύμωσε με τη γριά, και αφού δανείστηκε μια μέρα από τον Φλεβάρη (Εξ ου και Κουτσοφλέβαρος, ενώ του Μάρτη οι μέρες έγιναν 31) κι έκανε μια τέτοια κακοκαιρία και παγωνιά, ώστε μαρμάρωσε η γριά με τα κατοίκια της.

Ο λόγος παροιμιάζει τους ασταθείς ανθρώπους με Μάρτηδες, όταν τους συνδυάζει με την παρακάτω παροιμία: «Τα λόγια σου 'ναι στέρεα σαν του Μαρτίου το χιόνι, όπου το ρίχνει από βραδύς κι ως το πρωί το λιώνει».

Πολλά είναι πιθανόν τα γνωμικά και οι παροιμίες, και κυρίως κατά τόπους. Τελειώνω με την τελευταία παροιμία: Ο Μάρτης δε λείπει απ' τη Σαρακοστή.

Ρούλα Ζαφείρη

Κουϊζ: (Απευθύνεται σε απόδημους Λιγοψινούς). Που βρίσκονται οι τρεις λιμνούδες μας; (Φωτό Δ.Σερέτης)

Πασχαλιάτικα έθιμα

Κι αφού ο «κορονοϊός» δεν μας επέτρεψε να γιορτάσουμε όπως άλλοτε το Πάσχα στο χωριό μας, ας θυμηθούμε τα Πασχαλιάτικα έθιμά μας, όπως τα περιγράφει ο αείμνηστος παιδαγωγός Δημήτρης Θεοκάρης.

Η προετοιμασία για τη Λαμπρή άρχιζε από τη Μεγάλη Πέμπτη, έφτιαχναν τα πασχαλιάτικα κουλούρια και έβαφαν και βάφουν ακόμη και σήμερα κόκκινα τα αυγά για το Πάσχα (το κόκκινο χρώμα συμβολίζει το αίμα του Χριστού που χύθηκε στο σταυρό). Ένα απ' τα αυγά, που γεννήθηκε τη Μεγάλη Πέμπτη, το βάφουν ξεχωριστά και το τοποθετούν στο εικόνισμα και δεν το παίρνουν απ' εκεί, παρά τη Μεγάλη Πέμπτη της επόμενης χρονιάς που αντικαθίσταται με το νέο. Το έθιμο αυτό σήμερα έχει τυπικό χαρακτήρα, παλιότερα όμως πίστευαν πως τα αυγά αυτά μπορούσε να γιατρέψει κάθε αρρώστια, κι' ακόμα 'ότι μπορούσε να ξορκίσει τα μάγια. Επίσης ένα αυγό το πήγαιναν και το έβαθαν στο αμπέλι, να το προφυλάσσει κυρίως από το καλάζι.

Την Μεγάλη Πέμπτη, κάθε νουνά πήγαινε στα αναδεκτούρια τη λαμπάδα και διάφορα εδέσματα, στα νεογέννητα πήγαινε τα «φωτίκια», που ήταν ολόκληρο το πασχαλιό ντύσιμο του παιδιού, από εσώρουκα μέχρι κάλτσες και παπούτσια ακόμη και φυσικά τη λαμπάδα.

Ο κουμπάρος για να ανταποδώσει το κέρασμα έστελνε, με στενό συγγενή στους νονούς το Μέγα Σάββατο ένα αρνί θαμμένο με κόκκινη μπογιά στο κεφάλι και κόκκινη κορδέλα στο λαιμό, δεμένη σε φιόγκο. Εκείνος που θα πήγαινε το αρνί προοικαλούνταν απ' το νονό σε τραπέζι τη δεύτερη Ανάσταση.

Τη Μεγάλη Πέμπτη ήταν η μέρα που τα παιδιά γύρναν τις γειτονιές, με το καλάθι στο χέρι, να βάζουν τα αυγά και τραγουδούσαν τα πάθη του Χριστού, και οι νοικοκυρές τα φίλευαν κυρίως με αυγά και γλυκά. Ακολογούσε το χωριό με το:

Σήμερα μαύρος ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα.
Σήμερα έβαλαν βουλή η άνομοι Εβραίοι.....

Την Πασχαλιά στη Δεύτερη Ανάσταση, την Κυριακή το απόγευμα, την ώρα που ο παπάς έψαλλε το «αλλήλους περιπτύζομεθα», όλοι μέσα στην εκκλησία άλλαζαν ασπασμό, άνδρες και γυναίκες. Αν ο παπάς ή ο επίτροπος ήξεραν κατοίκους του χωριού που δεν μιλούσαν, τους έβαζαν να φιληθούν για «ν' αγαπ' τ' έχοτού»! Για αυτό και η λειτουργία αυτή

Πάσχα 1954 στην Αγία Παρασκευή, όπου διακρίνονται οι Λάκης Μακρής, Κώστας Κατσιμπούκας, Απόστολος Μακρής, Μιχάλης Ζαφείρης (με τον οβελία) Χρήστος Μιχαηλίδης, Κώστας Δήμος, Λάκης Ηγουμενού και ο μικρός Κώστας Τσέφος.

λέγονταν «τ' αγαπό»..Όταν τελειώνει η Δεύτερη Ανάσταση, απαραίτητα οι νεόνυμφες και οι νιές του χωριού έστηναν χορό στην πλατεία ή στα αλώνια.

Τη δεύτερη μάρα του Πάσχα η λειτουργία γίνονταν στον Αϊγιώργη. Υπήρχε και υπάρχει ακόμη το έθιμο, να ανοίγουν όλα τα εξωκλήσια με τη σειρά τη βδομάδα μετά το Πάσχα, όπου γινόταν λειτουργία, με τη δεύτερη μέρα να είναι πάντα αφιερωμένη στον Αϊγιώργη.

Την Τρίτη ημέρα του Πάσχα η λειτουργία γίνονταν στην Αγία Παρασκευή, όπου στη συνέχεια γίνονταν τετρακούβερο γλέντι.

Εκεί μετά τη Θεία Λειτουργία, στο λειβαδάκι που ήταν καταπράσινο και χλιοπλουμισμένο από λογιών-λογιών λουλούδια που μοσχοβολούσαν και σκόρπιζαν χιλιάδες αρώματα, στρώνονταν κοινό τραπέζι, πάνω σε μάλλινες κουβέρτες και λουλουδάτα κιλήμια. Ο καθένας απόθετε τα πασχαλινα φαγητά που είχε μαζί του, σαλατικά, μεζεδάκια, ψητά, κλωροτύρια που τα συνόδευαν Δραμουζάνες με κρασί και πλόςκες με ρακί.

Μετά το βλογητό του παπά άρχιζαν να διασταυρώνονται οι ευχές του Πάσχα σ' ένα πανδαιμόνιο απερίγραπτο κι' άρχιζε το φαγοπότι, ενώ τα ποτήρια γεμάτα κρασί ανεβοκατέβαιναν φέρνοντας σε κέφι τους γλεντοκόπους, που άρχιζαν στο μεταξύ τα παραδοσιακά τραγούδια της τάβλας, που συνοδεύονταν από τα βιολιά και τα κυπρούκουδουνα από τα κοπάδια που έβσοκαν τριγύρω.

Όταν άρχιζε ο χορός το θέαμα ήταν καταπληκτικό, όπως συνδυάζονταν οι χρυσοκέντητες στολές των γυναικών με τη γύρω χλιοπλουμισμένη φύση. Οι χρυσοκέντητες ποδιές των γυναικών ανέμιζαν στην πρωινή αύρα, μαζί με τις χελιδρονιές και τ' αγιοκλήματα, που ήταν ανεβασμένα στους βάτους και στα δέντρα και κυμάτιζαν μέσα σε καταπράσινη θάλασσα, με μια αρμονική συμφωνία. Το χαροκόπι τούτο στην Αίπαρασκευή το δημοτικό τραγούδι το τραγούδησε με τα παρακάτω εξάστιχα:

«Απρίλη μέρα η Πασχαλιά κι' φύση όλη γιορτάζει
χορεύουν οι χελιδρονιές στους φράκτες σκαλωμένοι.
χορεύουν και τα γιασεμιά ψηλά πάνω στα δέντρα,
κι' έχουν ατίμητα βιολιά τα' αρθρόνια τα κοτσούφια,

.....
χορεύουν και οι κοπελιές, καμάρια του χωριού μας
και μες στην πρωινή δροσιά, στις πρώτες ηλιακτίδες
λαμποκοπούν σαν ξωτικές, φαντάζουν σαν νεράιδες,
που λούζονται σε ρεματιές, στήνουν χορό σε βρύσες.
Βεργολυγίζουν στο χορό, σαν καλαμιές στον κάμφο,
όταν φυσάει ανάλφρα, το πρωινό αγέρι,
και ανεμίζουν τα μαλλιά στις πλάτες τους ριγμένα,
πούνε στολίδια ατίμητα για κάθε μια κοπέλα,
κι' ανάβουν πόθους αμέτρητους σε νιους και παλικάρια.
ευτυχισμένος θαν ο νιος που από τόσες ξωτικές,
θέλει διαλέξ' αιθέρα!

Ο καιρетиός τα σαραντάμερα του Πάσχα, δηλ. μέχρι τη γιορτή της Αναλήψεως, αντικαθίστατο με το «Χριστός Ανέστη – Αληθώς Ανέστη». Πίστευαν ακόμα πως οι πεταλούδες που πετούσαν στο διάστημα του σαραντάμερου, ήταν οι ψυχές των πεθαμένων και ανέβηκαν από τον Άδη μαζί με το Χριστό. Γι' αυτό αν έβλεπαν καμιά πεταλούδα να πετά κοντά τους, φώναζαν πρόσωπα συγγενών προσώπων μέχρις ότου απομακρύνονταν.

Σκοτώνουν τ' άλογα όταν γεράσουν...

Επρεπε να κάνει την εμφάνισή της μια επάρατη νόσος, ένας άρατος και τόσο επικίνδυνος ιός, που πήρε τη μορφή πανδημίας, με χιλιάδες ασθενείς και θανάτους, σπέρνοντας το φόβο στην ανθρωπότητα, ώστε να έρθουν στην επιφάνεια κάποιες οδυνηρές αλήθειες.

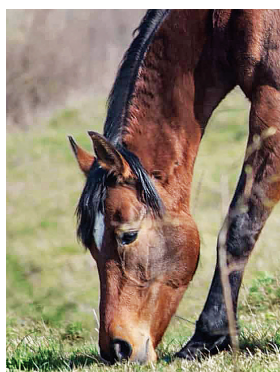
Και πρώτα απ' όλα, η παγκόσμια οικονομία, με τα ξύλινα πόδια κινδυνεύει να καταρρεύσει σαν χάρτινος πύργος, μια οικονομία που οι δημιουργοί της την θεωρούσαν απόρρητη. Με την εμφάνιση του νέου κορονοϊού, σε ελάχιστο χρόνο όλα τα συστήματα ασφαλείας έχουν συντριβεί, κι όλος ο πλανήτης να μπαίνει στην κυριολεξία στην εντατική. Οι υπερδυνάμεις αποδείχθηκαν ανίκανες και ανήμπορες να νικήσουν τον άγνωστο εχθρό, και τα όπλα τους φάνηκαν πολύ λίγα να νικήσουν την πανδημία, αφού αυτά φτιάχτηκαν με σκοπό να αφαιρούν ζωές κι όχι να σώζουν.

Έπρεπε να εμφανιστεί ο ιός, για να ανατραπούν όλα τα φιλελεύθερα συστήματα γύρω από την υγεία, και να αναδειχθεί ο ρόλος της δημόσιας υγείας. Και βλέπουμε συντηρητικές και φιλελεύθερες κυβερνήσεις στην ουσία να γλύφουν εκεί που μέχρι τώρα έφτυναν, να αποθεώνουν τα δημόσια συστήματα υγείας, αναγνωρίζοντας το ρόλο του κράτους και έχουν φτάσει στο σημείο να προτείνουν εθνικοποιήσεις και επιτάξεις. Θα το ενστερνιστούν και θα τους γίνει μάθημα αυτό ή όταν παρέρθει ο κίνδυνος θα επιστρέψουν στην γνωστή καπιταλιστική κανονικότητα; Θα δώσουν κονδύλια για τον πολιτισμό, και κυρίως στην επιστήμη και έρευνα γύρω από τον άνθρωπο και την υγεία, από την οποία σήμερα περιμένουν να βρει τη λύση και να μας θγάλει από το αδιέξοδο;

Κι ήρθε ο ιός για να σημάνει την αρχή του τέλους μιας εποχής, μιας εποχής που ο άνθρωπος και κυρίως οι διάφοροι ηγέτες πίστεψαν ότι ξεπέρασαν το μπόι τους.

Είναι η πρώτη φορά που όλοι είναι ίσοι μπροστά στον τρόπο που προκαλεί ένας ιός και όχι ένα υπερόπλο ανατρέποντας τα πάντα, φυλακίζοντας τους ανθρώπους και καταδικάζοντας την κοινωνία στην απομόνωση.

Όμως μαζί με το κορονοϊό ήρθε και κάτι τρομερό, που δυστυχώς υπόβηκε και πριν τον ιό, στα διεστραμμένα μυαλά κάποιων ιθυνόντων με ρατσιστικά ένστικτα, η κοινωνική απομόνωση των γερόντων του κόσμου, έτσι οι ανεπαρκείς κλίνες των ΜΕΘ

σε αρκετές χώρες μεταμόρφωσαν τους ηλικιωμένους, πέραν των συνεπειών της συναισθηματικής απομόνωσης, πάνω στον εύθραστο ψυχισμό τους, σε «σώματα που περισσεύουν». Πόσο τραγικό ακούγεται, σε χώρες σχετικά ανεπτυγμένες, οι οποίες όμως δεν είχαν δώσει βάρος στον άνθρωπο και γενικότερα την υγεία, τους βρήκε ο ιός απροετοίμαστους, με συνέπεια να κάνουν επιλογή ποιος θα ζήσει και ποιος θα πεθάνει!!! Σε ποιόν θα τραβήξουμε την πρίζα και θα τον στείλουμε ημίθανο στο νεκροθάλαμο, για να ζήσει κάποιος άλλος; «Τι κι αν πεθάνουν και καμιά 200.000 από τον ιό, οι περισσότεροι θα είναι υπερήλικες», βάρος στην κοινωνία είναι, όπως είπε κάποιος με ρατσιστικά ψυχικά αισθήματα; Κι ο άλλος «Δεν είναι απολύτως ορθό, ότι υποχωρούν όλα, μπροστά στην προστασία της ζωής. Άλλωστε όλοι μια μέρα θα πεθάνουμε». Και δεν ήταν οι μόνοι, παρόμοιες φωνές ακούγονται και αλλακού.

Πολλοί τις τελευταίες δεκαετίες, ταυτίζουν τους ηλικιωμένους με τη συνταξιοδότηση και τα επιβαρυνόμενα ασφαλιστικά ταμεία, με αποτέλεσμα να οδηγηθούμε σταδιακά και ύπουλα στη δαιμονοποίηση των γηραιών, λες και η συνταξιοχού φταίει για την κατάρρευσή τους, και όχι η κακή διαχείριση από τους εκάστοτε κυβερνώντες.

Κι είδαμε αυτές τις μέρες, σε κάποια κράτη, το αίσχος, να πεθαίνουν σε γηροκομεία άνθρωποι αβοήθητοι, μάλιστα σε κάποιο απ' αυτά να έχουν πεθάνει όλοι χωρίς καν να τους πάρουν μυρωδιά. Δεν γνωρίζουμε αν ποτέ πριν, άνθρωποι να έχουν χάσει τη ζωή τους τόσο μόνοι, χωρίς κάποιον δικό τους δίπλα τους, κάτι βέβαια που συμβαίνει και στις ΜΕΘ.

Κι όπως τ' άλογα τα σκοτώνουν όταν γεράσουν, γιατί δεν μπορούν να προσφέρουν και δεν τους χρησιμεύουν άλλο και τρώνε άσκοπα την ταΐ, έτσι και οι υπερήλικες, για κάποιους είναι άχρηστοι πλέον, γιατί όχι μόνον δεν προσφέρουν, είναι και βάρος στα οικονομικά των ταμείων.

Ευτυχώς στην Ελλάδα λόγω των μέτρων και της πειθαρχίας του Ελληνικού λαού δεν ζήσαμε τέτοιες ακραίες καταστάσεις. Και είναι προς τιμή, κυρίως του υπεύθυνου ιατρικού επιστήμονα του Υπουργείου Υγείας κ. Σ. Τσιόδρα, ο οποίος καθημερινά τονίζει την ανάγκη προστασίας των ηλικιωμένων, με έκδηλη την συγκίνησή του, όταν βλέπει να χάνουν κάποιοι τη μάχη από τον ιό.

Είναι λοιπόν αναγκαίο, όλοι μας να κάνουμε μια στροφή, μια μετατόπιση στον τρόπο που βλέπουμε την τρίτη ηλικία, να επιτευχθεί μια νέα συγκρότηση ταυτότητας των ηλικιωμένων, που δεν θα ταυτίζεται με το «κοινωνικό βάρος». Κι ως φροντίσουμε όλοι μας να μειωθούν όσο το δυνατόν λιγότερα τα γηροκομεία και οι οίκοι ευγηρίας, προσφέροντας μια συντροφιά και λίγη αγάπη, στα τελευταία τους χρόνια, το δικαιούνται. Άλλωστε αυτός είναι και ο ιστός της οικογένειας, παππούδες-γονείς-παιδιά-εγγόνια!!!

Γιάννης Ζαφείρης

Ζωγραφική

Κόσμος του Βυθού, από την ιδιόχειρη Συλλογή του Σωκράτη Τζιάφου. (Λάδια σε μουσαμά, διαστάσεις 1,2 x 0,80)

Η Εμπιστοσύνη στον Άνθρωπο

Μια Άποψη για την Πανδημία του 2020

Γράφει ο
Δημήτρης-Νικόλαος "Τζίμης" Μπενέκος

Η αρχή του σωτήριου έτους 2020 θα καταγραφεί στα ιστορικά συγγράμματα του μέλλοντος ως η περίοδος που το μεγαλύτερο μέρος της υψηλίου αναλάμβανε σημαντικές δράσεις για την αντιμετώπιση ενός νέου ιού. Αν και η εμφάνιση επιδημιών παγκοσμίως διαστάσεων δεν είναι πρωτότυπο φαινόμενο, είναι η πρώτη φορά στην ανθρώπινη ιστορία όπου

η ενεργοποίηση των κοινωνιών είναι τόσο μαζική. Είναι πολύ ενθαρρυντικό ότι η ευαισθησία του ανθρώπου έχει προοδεύσει. Ενώ οι πρόγονοί μας αποδέχονταν στωικά το βαρύ ανθρώπινο κόστος των διαφόρων επιδημιών, στις ημέρες μας μπορούμε να αντλούμε ικανοποίηση από την πρόοδο του είδους μας. Πλέον αρνούμαστε να δεχτούμε τον θάνατο λόγω ίωσης, όχι μόνο ενός νέου ανθρώπου αλλά ακόμη και ενός γηραιότερου. Από όλη αυτήν την άσχημη κατάσταση, αυτό είναι το πιο παρηγορητικό χαρακτηριστικό που μπορώ να διακρίνω, και φυσικά είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό για το μέλλον μας. Υπάρχει όμως κάτι, σε αυτήν την κρίση, που μπορεί να φθείρει αυτή την ευαισθησία του ανθρώπου; Μήπως έχουν ήδη υπάρξει πλήγματα στην εμπιστοσύνη που έχουμε ο ένας στον άλλον; Πλήγματα που είναι αποτέλεσμα όχι άμεσα του προβλήματος που αντιμετωπίζουμε αλλά έμμεσες παρενέργειες της μαζικής μας αντίδρασης και το φόβου που την τρέφει;

Ο άνθρωπος είναι ο βασικότερος παράγοντας όλων των κοινωνικών φαινομένων. Οι κοινωνίες, οι επιστή-

μες και η τεχνολογία, ο πολιτισμός είναι δικά του κατορθώματα, και αποσκοπούν στην βέλτιστη ικανοποίηση των αναγκών του. Στο ζήτημα του κορονοϊού 2019, ο άνθρωπος έχει πάλι τον κεντρικό ρόλο. Αυτός απειλείται. Αλλά είναι και αυτός που τον διαδίδει. Η συμπεριφορά του καθενός μας έχει σημασία. Η 'ατομική ευθύνη' ήταν το μότο των πρώτων ημερών από την ελληνική κυβέρνηση - μια έννοια που το λιγότερο, δυστυχώς, διαστρέβλωσε με τις πράξεις της. Ποιες είναι οι συνθήκες που επιτρέπουν στην ατομική ευθύνη να καλλιεργηθεί; Ο Νταν Κλάιν, καθηγητής οικονομικών του Πανεπιστημίου George Mason, διαπιστώνει με ακρίβεια ότι 'η ανάθεση κοινωνικών ζητημάτων στην κυβέρνηση, μας οδηγεί σε παθητική στάση', και όπως ο σπουδαίος Άνταμ Σμιθ υποστήριξε στο έργο του 'Η Θεωρία των Ηθικών Συναισθημάτων', 'τα παθητικά μας συναισθήματα είναι σχεδόν πάντα τόσο ρυπαρά και τόσο εγωιστικά' (Smith, TMS, 137.4). 'Εν αντιθέσει', αναφέρει σε πρόσφατο άρθρο του ο Κλάιν, 'η ελευθερία μάς καθιστά σε θέση να ενεργήσουμε, και οι "ενεργητικές αρχές" μας είναι "συχνά τόσο γενναϊδώρες και τόσο ευγενείς" (ό.π.)'. Ο Σμιθ είναι ο πρώτος που αντιλήφθηκε ότι ο πολιτισμός και η εξέλιξη του, πηγάζουν από τα κτή, από όλους τους δηλαδή, αυθόρμητα, καθώς για την βελτίωση των ζωών μας, αλληλεπιδράμε μεταξύ μας - μια αλληλεπίδραση που απαιτεί 'συμπόνια, εν συναίσθηση, πρότυπα, καλοσύνη και άλλες πρέπουσες αρετές' (Klein, Covid-19 and Conservative Liberalism). Ο Έντμουντ Μπέρκ, ένας άλλος σπουδαίος φιλόσοφος, έγραψε '[τ]ο να είσαι προσκολλημένος στις υποδιαίρεσεις, να αγαπάς τις "μικρές διμοιρίες" της κοινωνίας στις οποίες ανήκουμε, είναι η πρώτη αρχή της δημόσιας στοργής. Είναι ο πρώτος δεσμός μέσω του οποίου αναρριχόμαστε μέχρι την αγάπη για την χώρα μας και την ανθρωπότητα. Τα οφέλη από αυτό το μερίδιο κοινωνικής διαρρύθμισης είναι ένα καταπίστευμα στα χέρια όλων όσων το αποτελούν...'

(Burke, Reflections on the Revolution in France, 136-137). Καθώς και, '[ε]ίναι καλύτερο να λατρεύεις την αρετή και τον ανθρωπισμό, αφήνοντας πολλά στην ελεύθερη θέληση, ακόμη και με κάποια απώλεια στον στόχο, από το να προσπαθείς να καταστήσεις τους ανθρώπους απλές μηχανές και όργανα πολιτικής καλοσύνης. Ο κόσμος εν συνόλω θα κερδίσει από την ελευθερία, δίχως την οποία η αρετή δεν υπάρχει.' (ό.π., 201).

Στην προσπάθειά μας να αντιμετωπίσουμε την πανδημία, αντικαταστήσαμε τον ρόλο του αισθήματος της ατομικής ευθύνης με αυτόν της επιβολής περιορισμών της ελευθερίας μας. Η πανδημία αυτή, θλίπει την ανθρωπότητα για πρώτη φορά στα χρονικά, να περιορίζει τα υγιή μέλη της, μαζί με τα πιο ευάλωτα, ενώ στο παρελθόν, περιορίζονταν όσοι νοσούσαν. Ο φόβος μάς ωθεί να πιστεύουμε σε αυθεντίες. Καταλογίζουμε στην επιστήμη έναν ρόλο που όχι μόνο δεν έχει, αλλά κατά την Αναγέννηση κατέρριψε την ίδια την ιδέα δηλαδή της αυθεντίας. Η επιστήμη όμως - στην πιο εξελιγμένη της μορφή - μπορεί να μας πει, σε κάτι πολύ 'στενό' και συγκεκριμένο, τι είναι εφικτό να γίνει. Δεν μπορεί να μας πει τι πρέπει να γίνει. Και η κυβέρνηση και το κράτος είναι σίγουρα οι τελευταίοι που θα πρέπει να έχουν τέτοιο ρόλο.

Η κρίση της ίωσης δεν θα πρέπει να αλλοιώσει τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα που (ακόμη) έχουν οι Δυτικές κοινωνίες, υποκαθιστώντας τον άνθρωπο από την κυβέρνηση ή μια οποιαδήποτε ομάδα ειδικών, ελέω φόβου. Η κοινωνία δε θα πρέπει να γίνει το μέσον για την επίτευξη ενός (αφηρημένου) στόχου της πολιτικής, αλλά ο αυτοσκοπός - ένα περιβάλλον για ελεύθερους ανθρώπους που θα μπορούν να ανακαλύπτουν τους καλύτερους τρόπους για την ικανοποίηση των αναγκών μας, και έτσι η ίδια η κοινωνία να εξελίσσεται αυθόρμητα. Η προστασία από τον θάνατο, αν και αναγκαία, δεν είναι ικανή συνθήκη για την διατήρηση της ζωής.

Ιδιωματισμοί του χωριού μου

Σιαπέρα: Παραπέρα, ίσια πέρα
Καϊτέρημα: Η αναμονή
Γερεύω: Θεραπεύομαι
Γκόφια: Οι γοφοί
Σιαδ (το): Το ίσιωμα, καταγής
Σκόπ(το): Μπαστούνι και ξυλοδαρμός
Μπόλια: Βρασμένα όσπρια (καλαμπόκι, ρεβίθια, σιτάρι, κ.λ.π.) που τα βράζαν στο χωριό μας του Αγ. Ανδρέα.
Γκαϊλης: Ο τελείως μαύρος
Σιάψαλο (το): Πολύ γέρος (όπως και κούσιαλο)
Ταπίκπα: Μπρούμυτα
Σνί(το): Το ταψί για πίτες
Κρόθια: Οι άκρες της πίτας
Σφαλαγκωνιά: Ο ιστός της αράχνης
Καντύλα: Φουσκάλα στο δέρμα
Χουκλάζω: Βράζω
Τσιόλια: Παλιά ρούχα, φορέματα
Σιουράω: Σφουρίζω ή τα έχω ντίπι χαμένα
Ντίπι: Ολωσδιόλου
Γκλαβανή: Το άνοιγμα στο πάτωμα ή στο ταβάνι
Βζιά: Η κουφοξυλιά
Κουμπιλιά: Η κορομηλιά

M.Z.

Ντοκουμέντο

Η χαρμόσυνη είδηση της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων στη Βουλή

Η απελευθέρωση των Ιωαννίνων, το Φεβρουάριο του 1913 υπήρξε ένα σπουδαίο στρατιωτικό και πολιτικό γεγονός στην έκβαση του Βαλκανικού πολέμου. Και δικαιολογημένα ανήγγειλε τη μεγάλη στρατιωτική νίκη ο πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος, προσερχόμενος στη Βουλή των Ελλήνων.

Ο Πρόεδρος της Βουλής Κ. Ζεβασιάνος, το απόγευμα της 21ης Φεβρουαρίου 1913, έδωσε το λόγο, αμέσως μόλις κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασεως, στον πρωθυπουργό και υπουργό των Στρατιωτικών Ελευθέριο Βενιζέλο, που είχε προσέλθει περικαρής. Και εκείνος εν μέσω θυελλωδών χειροκροτημάτων, ανέβηκε στο βήμα και ανακοίνωσε το τηλεγράφημα του αρχιστρατήγου και Διαδόχου Κωνσταντίνου, που είχε σταλεί από το στρατηγείο του στο Χάνι του Εμίν Αγά. «Την Τρίτη πρωινήν ήρξατο γενική επίθεση κατά του φρουρίου Ιωαννίνων»

Στη συνέχεια διάβασε τις αναλυτικές αναφορές για την επίθεση και το επόμενο τηλεγράφημα, σύμφωνα με το οποίο, «Στις 8 το πρωί ο στρατιωτικός διοικητής των Ιωαννίνων, Εσοάτ Πασάς, επιθυμούσε να παραδώσει τα Ιωάννινα. Έστειλε μάλιστα αντιπροσωπεία να διαπραγματευτεί τα της παράδοσης».

Και ενώ η αίθουσα σείονταν από τα χειροκροτήματα, ο Βενιζέλος διάβασε το τηλεγράφημα του Υπουργού του Επιτελείου, σύμφωνα με το οποίο «Τρεις ίλες ιππικού, υπό τη διοίκηση του υποστρατήγου Σούτσου, εισήλθον εις τα Ιωάννινα μετά της χωροφυλακής».

Αμέσως μετά μίλησαν οι Κυριακούλης Μαυρομικάλης, Γεώργιος Θεοτόκης, Δημήτριος Ράλλης, Δημήτριος Γούναρης και άλλοι.

Προς το τέλος της συνεδρίασης ελήφθη από το Χάνι του Εμίν Αγά και άλλο τηλεγράφημα που γνωστοποιούσε την υπογραφή του πρωτοκόλλου της παράδοσης. « Το φρούριο των Ιωαννίνων (έλεγε το τηλεγράφημα) παραδίδεται στον ελληνικό στρατό. Οι στρατιώτες και οι Τούρκοι Αξιωματικοί, παραδίδονταν ως αιχμάλωτοι πολέμου, μαζί με όλο το υλικό τους, τις σημαίες και τα άλογά τους».

Η απελευθέρωση των Ιωαννίνων χαιρετίστηκε με ενθου-

ασμό και από τον Αθηναϊκό τύπο. Ο ποιητής Χρήστος Χρηστοβασιλης δημοσίευσε ποίημα, ειδικά για την περίπτωση, αναφέροντας μεταξύ των άλλων:

Δεν ήρθε πρώιμα η άνοιξη κι ουδέ το καλοκαίρι,
Χαιρόμαστε, χορεύουμε και ψηλοτραγουδούμε,
γιατί ελευθερωθήκανε, Αϊτέ τα Γιάννενα μας,
Η συνεδρίαση έλιξε για να παραστούν οι Βουλευτές στη
Δοξολογία που ακολούθησε στη Μητρόπολη Αθηνών.
Μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, οι IV και VI Μεραρχίες της Στρατιάς Ηπείρου μεταφέρθηκαν στη Θεσσαλονίκη. Οι υπόλοιπες κινήθηκαν βορειότερα και μέχρι τις 5 Μαρτίου 1913, απελευθέρωσαν τις περιοχές της Βορείου Ηπείρου, Αργυρόκαστρο, Χειμάρρα, Αγίους Σαράντα, Τεπελένι, Πρεμετή και Κλεισούρα, ενώ η Κορυτσά είχε ειδη ελευθερωθεί από τις 7 Δεκεμβρίου του 1912.

Οι απελευθερωτικοί όμως αυτοί αγώνες και θυσίες του Ελληνικού Στρατού δεν είχαν το προσδοκώμενο αποτέλεσμα. Οι προαιώνιοι πόθοι και τα όνειρα των Ελλήνων της Βορείου Ηπείρου, έμειναν τελικά ανεκπλήρωτα, αφού η Βόρειος Ήπειρος περιλήφθηκε με απόφαση των τότε Μεγάλων Δυνάμεων, στο νεοσύστατο αλβανικό κράτος, αλλάζοντας απλώς κυρίαρχο.

Επιμέλεια Λάκη Γκουβά

Οι Γιαννιώτες γιορτάζουν στην πλατεία, την απελευθέρωση της πόλης (21.2.1913)

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΛΙΓΟΨΙΝΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
«Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ»
Τεύχος Νο 101 Μάιος 2020

ΙΔΡΥΤΕΣ: ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΓΟΥΝΑΡΗΣ, ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΜΑΝΤΖΙΚΑΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ: Δ. ΠΙΝΑΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Γ. ΖΑΦΕΙΡΗΣ, Ν. ΣΙΩΚΑΣ, Σ. ΤΖΙΑΦΟΣ,
ΓΡΑΦΕΙΑ: Νεμέσεως 32, Άγιος Νικόλαος Αχαρνών
☎ 210-8641936 - 2529390 - 2627231 • Τ.Κ. 11253
e-mail: zafiris.ioannis@gmail.com

Πένθη

■ Στις 4 Φεβρουαρίου 2020 απεβίωσε η Μαρία Ζηκοπούλου - Τσέφου και ετάφη στο Κοιμητήριο Βύρωνος.

■ Στις 17 Φεβρουαρίου 2020 απεβίωσε ο Δημήτριος Κύρου και ετάφη στο Κοιμητήριο του Κόκκινου Μύλου στη Νέα Φιλαδέλφεια.

■ Στις 17 Φεβρουαρίου 2020 απεβίωσε η Παρασκευή Φωτοπούλου (αδελφή του Χρήστου Στεργίου) και ετάφη στο Κοιμητήριο του Κόκκινου Μύλου στη Νέα Φιλαδέλφεια.

■ Στις 2 Μαΐου 2020 απεβίωσε ο Νικόλαος Ζηκοβέλης και ετάφη στο Κοιμητήριο του Αγίου Δημητρίου Λιγοψιάς.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας και η Συντακτική Επιτροπή εκφράζουν τα θερμά τους συλλυπητήρια στους οικείους των θανόντων.

Μαρία
Ζηκοπούλου -
Τσέφου

Νίκος Ζηκοβέλης

Ο Νίκος Ζηκοβέλης

Όλοι θλιβεροί και από το καμπαναριό η καμπάνα σκορπά τον αγέρα.

Γρήγορα έφθασε το θλιβερό μαντάτο. Αγαπημένε Νίκο, με κατέχει μεγάλη συγκίνηση και προσπαθώ με συναισθηματική φόρτιση, να γράψω δυο λόγια. Το τολμώ διότι σε γνώρισα πολύ καλά, τόσο για το χαρακτήρα σου, όσο και για τα ειλικρινή αισθήματά σου.

Έζησες από πολύ μικρός τη φτώχεια, όπως όλοι της εποχής σου. Πολυμελής οικογένεια όπου ο καθένας πήρε το δρόμο του με κόπο και αγώνα. Αγωνίστηκες σε δύσκολες εποχές, έζησες σε όλους τους πολέμους, πάλεψες σκληρά για ένα καλύτερο αύριο. Λεβέντης, εργατικός, ειλικρινής, φιλότιμος και τίμιος.

Νίκο, είσαι στις καρδιές και στις ψυχές σε όσους σε γνώρισαν. Έφυγες από τη ζωή και πέρασες στο χώρο των ανάντων, διότι εκεί σου αξίζει, για το τεράστιο έργο σου. Το έργο του καλού συζύγου, του θαυμάσιου οικογενειάρχη. Απέκτησες δύο θαυμάσια παιδιά τον Βασίλη, Λάκη όπως τον αποκαλούσες και το Φροσάκι σου. Έκανες δύο άλλα θαυμάσια παιδιά στην οικογένειά σου, τον Γιάννη της Φρόσως και την Γεωργία του Λάκη. Καμάρωνες τις εγγονές σου, την Αφροδίτη και την Ιφιγένεια. Λάτρευες τον Βαγγελάκη σου, και ανυπομονούσες να τελειώσει την ιατρική, χαμογελώντας έλεγες: -Θα με φροντίζει ο Βαγγελάκης μου. Νίκο δεν θα λείψεις μόνον από τη σύντροφό σου την Αφροδίτη, που σε φρόντιζε τόσο πολύ, τα παιδιά σου και τα εγγόνια σου, τους συγγενείς, αλλά και από όλους εμάς που σε αγαπούσαμε για την καλοσύνη σου και την πολύτιμη προσφορά σου εκεί που νόμιζες.

Εμείς δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ!!! Υπήρξες ανεπανάληπτος και ξεχωριστός. Στο φέρετρό σου ακουμπάει το τεράστιο έργο σου. Το χώμα της Λιγοψιάς που σε σκέπασε ως είναι ελαφρύ και να θάλλουν επάνω σου άνθη του Μαγιού, για να διατηρούν τη μνήμη σου ΑΙΩΝΙΑ.

Σωκράτης Τζιάφος

Δημήτρης Κύρου

Έφυγε από κοντά μας ο Δημήτρης και άφησε στους υπολειπόμενους, (οικογένεια, συγγενείς, φίλους, χωριανούς) απέραντη θλίψη και στενοχώρια. Αν και έχασε νωρίς τη σύζυγό του Ελευθερία, νομίζω ότι έφυγε ευτυχισμένος, κοντά στην οικογένειά του, γιατί ευδοκίμησε να δει και να χαρεί απογόνους, που κοσμούν την κοινωνία κι είναι άλλωστε αυτοί που αποτελούν τη σημαντικότερη κληρονομιά και δημιουργία κάθε ανθρώπου, σ' αυτό το σύντομο χρόνο της ζωής μας. Επίσης νομίζω ότι θα έφυγε από τη ζωή του υπερήφανος και ευτυχισμένος, γιατί κατά τη γνώμη μου εκπλήρωσε πανάξια και με το παραπάνω την αποστολή σ' αυτόν τον κόσμο. Το πέρασμά του από αυτή τη ζωή καθώς και η όλη στάση και συμπεριφορά του, αποτελούν παράδειγμα για όλους εμάς τους νεότερους.

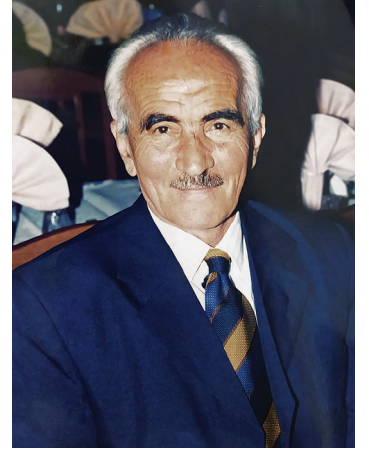
Ο Δημήτρης γεννήθηκε στη Λιγοψιά, σε δύσκολα χρόνια. Τότε το χωριό μας δεν έδινε ευκαιρίες, ώστε να μείνουν οι νέοι, έτσι και ο Δημήτρης πήρε και αυτός, όπως πολλοί άλλοι νέοι, το δρόμο της ξενιτειάς. Πρώτος σταθμός η Άρτα, όπου εργάστηκε σε αρτοποιείο και μετά στην Αθήνα όπου εργάστηκε μέχρι τη σύνταξή του σε μεγάλη εταιρεία κλωστοϋφαντουργίας.

Ο πάντα χαμογελαστός Δημήτρης, θα μείνει σε μας τους Λιγοψιούς, σαν ο συνετός, ο γαλήνιος, ο τίμιος οικογενειάρχης, ο άνθρωπος που εξέπεμπε περίσσειμα αγάπης προς όλους. Αγαπούσε με πάθος το χωριό μας, και έκανε το πάν για να βρίσκεται σε κάθε εκδήλωση. Θα τον θυμάμαι στην τελευταία εκδήλωση

«Τσίπουρου» που έγινε τον περασμένο Νοέμβρη στη Λιγοψιά. Παρά την κακοκαιρία, επιστράτευσε τις εγγονές του, που δεν του χάλαναν ποτέ χατίρι, και παρουσιάστηκε στο χωριό. Απολάμβανε την εκδήλωση με έκδηλη τη χαρά του και με συγκίνησή χαιρετούσε έναν-έναν όλους τους χωριανούς.

Παρόν πάντα και σε κάθε εκδήλωση της Αδελφότητας. Λάτρης της εφημερίδας μας, που την περίμενε πάντα με αγωνία να μάθει νέα του χωριού μας. Μέχρι τα τελευταία έπαιρνε τηλεφώνω. -Γιάν Ζαφείρ (έτσι με φώναζε), πότε θα βγει η εφημερίδα; Εν τέλει ο Δημήτρης ήταν ένας γνήσιος πατριώτης, και σαν τέτοιος θα μας λείψει!!!

Με την ελπίδα ότι μ' αυτά τα λίγα λόγια, τιμή τη μνήμη ενός καλού συγχωριανού μας, εύχομαι να είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που τον δέχτηκε, και η μνήμη του να είναι αιώνια

Γιάννης Ζαφείρης

Πολιτιστικές ανάσες στη Λιγοψιά Θέατρα - Εθνικές γιορτές

Συνέχεια από προηγούμενο φύλλο.

Όπως ανέφερα και στο άρθρο μου που δημοσιεύτηκε σε προηγούμενο φύλλο, το Δημοτικό Σχολείο Λιγοψιάς εκτός των άλλων ήταν πρωτοπόρο στην θεατρική παιδεία αλλά και στον αθλητισμό. Πολλά τα θεατρικά σκέτς, σχεδιασμένα από την Κυρία Αθηνά, που ακόμη ύστερα από τόσα χρόνια τα θυμούνται οι τότε μαθητές.

Ο Θωμάς Γκόγκος, για παράδειγμα μου εξιστόρησε τη θεατρική παράσταση «Το Χάνι της Γραβιάς» την 25η Μαρτίου όταν έπαιξε δύο ρόλους, τον Τούρκο και το πρωτοπαλίκarlo του Οδυσσέα Ανδρούτσου, που έπαιξε ο Βασίλης Σιχλιμύρης. Σαν Τούρκο δε βγήκε στη σκηνή, ακούστηκε μόνο η φωνή του Ανδρούτσου Πού πας ρε σκυλάραπα; -Πάω στα Σάλωνα!!! -Στα Σάλωνα! Τώρα θα σε σιάξω και «μπαμ» τον σκοτώνει. Ακούγεται πυροβολισμός και ύστερα βγαίνει στη σκηνή σαν πρωτοπαλίκarlo του Ανδρούτσου να δώσει αναφορά για δυο πρόσωπα που σκοτώθηκαν. Ο δάσκαλος του έδωσε τη σκηνοθετική αυτή οδηγία, γιατί δεν είχε άλλο μαθητή να παίξει αυτόν το ρόλο.

Οι εθνικές γιορτές 28η Οκτωβρίου και 25η Μαρτίου ήταν σημαντικές για το χωριό. Εκείνη την εποχή η καθημερινότητα της γυναίκας περνούσε δύσκολα και ο ρόλος της ήταν πολυδιάστατος, γιατί έπρεπε να τα κάνει όλα δουλειές και στο σπίτι και στα χωράφια. Οι γυναίκες ήταν ηρωίδες. Λίγες ήταν οι στιγμές ξεκούρασης και ψυχαγωγίας. Την ημέρα της εθνικής γιορτής οι γυναίκες έβγαζαν τα ρούχα της δουλειάς και φορούσαν τα καλά τους που ήταν κλεισμένα στο μπαούλο για καλές στιγμές Κυριακές στην εκκλησία και γιορτές. Πήγαιναν στο Δημοτικό και παρακολουθούσαν τα θεατρικά σκέτς και καμάρωναν τα παιδιά τους που με τις οδηγίες της δασκάλας κυρ' Αθηνάς και του δασκάλου κυρ' Μιχάλη έβγαζαν τον καλύτερο εαυτό τους. Έκαναν πρόβες ατέλειωτες ώρες μετά το τέλος του σχολείου μέχρι να πετύχουν το τέλει αποτέλεσμα. Στο τέλος όλοι ανέβαιναν στη σκηνή και χόρευαν με κέφι και ζωντάνια. Η ατμόσφαιρα ήταν χαρούμενη, γιορταστική, φιλική και ζεστή.

Έχοντας βιώσει μια ξεχωριστή μέρα, μοναδική σε πληρότητα, συγκινήσεις και ευχάριστα συναισθήματα, έφευγαν για το σπίτι, αφού πρώτα έβγαζαν αναμνηστική φωτογραφία στην είσοδο του Σχολείου και πίσω στην αυλή. Οι μαθητές φορούσαν φουστάνελες και τα κορίτσια παραδοσιακές φορεσιές.

Τα θεατρικά σκέτς δεν αντλούσαν μόνο τα θέματα από την ελληνική επανάσταση του 1821 και τον πόλεμο του '40, αλλά και από την αρχαιότητα. Οι τριακόσιοι του Λεωνίδα ήταν πηγή έμπνευσης και πρότυπα για τους μαθητές που ένωσαν πως πρέπει να υπερασπιστούν την πατρίδα με κάθε κόστος. Η μάνα μας και η πατρίδα είναι το ίδιο πράγμα.

Ο Βαγγέλης Πίνας θυμάται με συγκίνηση: Ο δάσκαλος που πολέμησε στην πρώτη γραμμή στον πόλεμο του '40 ήθελε οι μαθητές να έχουν τη βιωματική εμπειρία της μάχης και τους έδινε έναν κουρουκλά, δηλαδή ανέμη και μέσα στην τρύπα έβαζαν μπαρούτι, πάνω μια πρόκα και όταν έκαναν επίθεση πατούσαν την πρόκα και ακουγόταν μπαμ! μπαμ! αέραα! πάνω τους να πάρουμε το ύψωμα!! Η αναπαράσταση είχε αληθοφάνεια, οι μαθητές ένιωθαν αληθινοί πολεμιστές και έπαιζαν το ρόλο τους καλύτερα. Σε όλες τις φωτογραφίες του πολέμου, ο πατέρας ήταν γελαστός, αισιόδοξος, με θετική διάθεση για ζωή και αυτό μετέδωσε στους μαθητές.

Την παραμονή της 28ης Οκτωβρίου στο απέναντι βουναλάκι, την Κερασιά με το δάσκαλο οι μαθητές ανέβαιναν μια φορά το

χρόνο και ασβέστωναν τις πέτρες που σχηματίζουν τη λέξη ΟΧΙ και ήταν ορατό απ' όλα τα σπίτια του χωριού. Οι εμπειρίες από τη σχολική ζωή ήταν ευχάριστες.

Ο Θωμάς Γκόγκος με τον αδερφό του Φώτο θυμούνται ότι μια φορά, αφού ασβέστωσαν τις πέτρες, κουβάλησαν και τρεις-τέσσερις κασοντεκεδες στάχτη. Δίπλα από τις ασβεστωμένες πέτρες έσκαψαν ένα αυλάκι και έριχναν τη στάχτη. Ύστερα έβαλαν πετρέλαιο. Μόλις άρχισε να σουρουπώνει έβαλαν φωτιά και έφυγαν. Το βράδυ το θέαμα ήταν μοναδικό! Τότε δεν υπήρχε ηλεκτρικό! Με τη λάμπα πετρελαίου διαβάζαμε. Μέσα στο πηχτό σκοτάδι του χωριού ήταν ένα φως δυνατό στο μυαλό και στην καρδιά μας. Το παρακολουθούσαμε μέχρι να σβήσει και ύστερα πέφταμε να κοιμηθούμε ευτυχισμένοι. Η Κερασιά ήταν συνδεδεμένη με τα παιδικά μου όνειρα για νεράιδες.

Έντονα θυμάμαι τις λαμπαδηδρομίες, που κάναμε για την εθνική γιορτή της 25ης Μαρτίου. Σε ένα ξύλο δένεμα με σύρμα έναν τενεκέ γεμάτο στάχτη με πετρέλαιο και στουπί που το ανάβαμε για να τρέξουμε το βράδυ. Αρχίζαμε από την πλατεία περνάγαμε πάνω από του Κοντογιάννη και ξαναγυρίζαμε στην πλατεία. Τα φώτα μέσα στη νύχτα σε υποβάλλουν για κάτι όμορφο. Γύριζα το κεφάλι πίσω και έβλεπα να τρεμοσβήνουν τα φώτα σαν πυγολαμπίδες. Ήταν κάτι πολύ όμορφο που έγραψε στην παιδι-

Η φωτογραφία είναι τραβηγμένη το 1959, όταν έγιναν γυμναστικές επιδείξεις, (σχολικοί αγώνες) ιεσοάρων χωριών Λιγοψιάς, Ζίτσας, Καρίτσας, Πρωτόπαπας. Το σχολείο της Λιγοψιάς είχε σαρώσει τα βραβεία. Οι δάσκαλοι Μιχαήλ Μάλλιος και Αθηνά Δρόσου με τις μαθήτριες που διακρίθηκαν στους αγώνες και κρατούν τα κύπελλα με καμάρι. Στη φωτογραφία εκτός των άλλων, διακρίνονται από αριστερά Μ. Στεφάνου, Π. Γρηγορίου, Χρ. Παπανασασίου, Π. Ζαφείρη, Α. Κλεισία, Ε. Δήμου, Π. Παπαδοπούλου, Στ. Μπαξεβάνου.

κή μου ψυχή με ευχάριστες πινελιές. Ένας θησαυρός αναμνήσεων πολύτιμος.

Η μνήμη έχει τη δύναμη να αναπλάθει τη ζωή του παρελθόντος. Το ταξίδι πίσω στο χρόνο γεμάτο εικόνες και συναισθήματα δίνει ανάσες ζωής. Τα ταξίδια στο παρελθόν είναι που αγαπάμε πολύ γι αυτό κι εγώ θέλησα να σας ταξιδέψω πίσω να ξαναζήσουμε την εποχή. Η ομορφιά ενός δέντρου τρέφεται από τις ρίζες του, χωρίς αυτές είναι καταδικασμένο να μαραθθεί. Οι ρίζες είναι το παρελθόν μας και χωρίς αυτό είμαστε φτερά στον άνεμο.

Με εκτίμηση

Σωσάνα Άννα Μάλλιου

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΜΑΣ

Στο τετράμηνο Ιανουαρίου-Απριλίου 2020 λάβαμε τις παρακάτω προσφορές- ενισχύσεις για την εφημερίδα μας και τις ανάγκες λειτουργίας της Αδελφότητας. Το Δ.Σ. και η Σ.Ε. ευχαριστεί όλους τους συγχωριανούς και φίλους του χωριού μας, για την αυθόρμητη προσφορά τους. Η εφημερίδα μας για να επιβιώσει χρειάζεται τη συμπαράσταση όλων μας, ας μην αμελούμε λοιπόν να στέλνουμε τη συνδρομή μας. Η Αδελφότητα δεν έχει άλλο έσοδο εκτός από τη δική μας οικονομική στήριξη.

-Κωνσταντίνος Δ. Κύρος (Αθήνα).....	500
(εις μνήμη του πατέρα του Δημητρίου)	
-Ευάγγελος Κλείτσας (Ιωάννινα).....	300
(εις μνήμη Γεωργίου και Ερμιόνης Κλείτσα)	
-Πελαγία Κολιάς-Σιώκα (Αμερική).....	50
(εις μνήμη του συζύγου της Σπύρου)	
-Ελένη Σαλαώρα-Καλτσονιάννη (Χρυσοβίτσα).....	20
-Γεώργιος Καρέλας (Πάτρα).....	20
-Γεώργιος Πατραμάνης (Λιγυριά).....	50
-Σωτήριος Η. Λάλος (Λιγυριά).....	40
-Νικόλαος Σιώκας (Αθήνα).....	50
-Πολυξένη Παπαλέξη-Μπαϊμάκα (Κιάτο).....	20
-Αλέξανδρος Τζώρτζης (Αθήνα).....	50
-Ιωάννης Κλείτσας (Βαταράδες).....	20
-Παναγιώτης Τσατσός (Λήμιος).....	30
-Κωνσταντίνος Μασούρας (Αθήνα).....	25
-Ιωάννης Ζαφείρης (Αθήνα).....	50
-Μιχάλης Ι. Ζαφείρης (Αθήνα).....	50
-Μανούσος Ψιλλάκης (Αθήνα).....	50
-Βασίλειος Βόμβας (Αθήνα).....	40
(εις μνήμη Αποστόλη και Αλεξάνδρας Μακρή)	
-Βασίλειος Βόμβας (Αθήνα).....	20
-Νικόλαος Σ. Τζιάφος (Αθήνα).....	20
-Χαράλαμπος Σ. Τζιάφος (Αθήνα).....	20
-Δημήτριος Κυρίου (Ν. Μάκρη).....	50
-Δημήτριος Σερρέτης (Αθήνα).....	20
-Ευάγγελος Μπελτζενίτης (Αθήνα).....	30
-Γεώργιος Ζαφείρης (Αθήνα).....	20
-Αγγελική Παπαναστασίου (Αθήνα).....	20
-Πόπη Γκάνιου (Ελευσίνα).....	20
-Ανδρέας Τσίτζος (Αθήνα).....	20
-Γιώργος Μπαρκώσης (Αθήνα).....	20
-Λεωνίδα Πατραμάνης (Αθήνα).....	50
-Κωνσταντίνος Μπίτσιος (Αθήνα).....	20
-Δημήτριος Ρούσος (Αθήνα).....	20
-Γεώργιος Κ. Ζήκος (Αθήνα).....	50
-Διονυσία Β. Ζήκου (Αθήνα).....	50
(Εις μνήμη του συζύγου της Βασιλείου)	
-Παναγιώτης Β. Ζήκος (Αθήνα).....	50
-Κωνσταντίνος Γερούκαλης (Βλαχάτανο).....	20
-Νίκη Δενδρινού (Αθήνα).....	30
-Διονυσία Ζήκου-Δημοπούλου (Αθήνα).....	20
-Γεώργιος Β. Ζήκος (Αθήνα).....	150
-Κωνσταντίνος Παπαποστόλου (Βλαχάτανο).....	20
-Γιώργος Σαρρής & Βανέσα Βόμβα (Αθήνα).....	40
-Οικ. Βασιλικής Β. Ζαφείρη (Αθήνα).....	50
(Εις μνήμη προσφιλών Προσώπων)	
-Άννα Μάλλιου (Αθήνα).....	20
-Λάζαρος Β. Ζήκος (Αθήνα).....	100
-Ιωάννης Τσέφος (Αθήνα).....	20
-Πένυ Σκάζα-Μιχολού (Πλαταμώνας).....	30
-Ανώνυμος (Αθήνα).....	100
-Τζίκη Γεωργία (Μαραθώνας).....	50
-Χρήστος Σεργίου (Αθήνα).....	40
(εις μνήμη της Αδελφής του Παρασκευής)	
-Καλλιρόη Γραβάνη (Ιωάννινα).....	50
(εις μνήμη της μητέρας μου Μαρίας Γραβάνη.	
«.....20 χρόνια που έφυγες»).	
-Αναστασόπουλος Γεώργιος (Αθήνα).....	20
-Χρήστος Κ. Ντίσκο (Αθήνα).....	80

Διευκρίνιση

Τα διάφορα κείμενα που δημοσιεύονται στην εφημερίδα μας εκφράζουν τις απόψεις και μόνον, αυτών που τις υπογράφουν. Επίσης τελευταία έφτασαν στην εφημερίδα μας κάποια κείμενα, τα οποία λόγω χώρου, θα δημοσιευτούν σε επόμενα φύλλα.
Η Συντακτική Επιτροπή

Ηπειρώτικα δημοτικά τραγούδια και η Ιστορία τους

Του Κίτσου η μάνα κάθονταν στην άκρη στο ποτάμι

Κλέφτικο καθιστικό δημοτικό τραγούδι

Για τον ήρωα του ανωτέρου τραγουδιού, έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις. Ο Ν. Πολίτης αναφέρει ότι πολύ πιθανόν να ήταν κλέφτης του Βάλτου και του Ξηρόμερου της Ακαρνανίας. Επίσης ακόμη λέγεται (σε άλλο άσμα) ότι δεν συνελήφθη και κρεμάστηκε από τους Τούρκους, αλλά όταν επέστρεψε από μια μάχη στα Άγραφα, όπου σκοτώθηκε ο αδελφός του και πέντε παλικάρια του, πληγώθηκε θανάσιμα. Σύμφωνα με τον Σοφοκλή Δημητρακόπουλο, ο Κίτσος γεννήθηκε στο Ραδοβύζι Άρτας και διακρίθηκε στην επανάσταση του 1770 (Ορλωφικά), πολεμώντας στην Ακαρνανία. Φαίνεται ότι συνελήφθη αιχμάλωτος στην καταστροφή του Αγγελόκαστρου και με πολυπρόσωπη συνοδεία οδηγήθηκε στα Γιάννενα, όπου και τον κρέμασαν. Το ποτάμι που αναφέρεται στο τραγούδι θα πρέπει να ήταν ο Αχελώος.

Του Κίτσου η μάνα κάθονταν στην άκρη στο ποτάμι, Με το ποτάμι μάλωνα και το πετροβολούσε.

Ποτάμι για λιγότερα, ποτάμι γύρνα πίσω, για να περάσω αντίπερα, στα κλέφτικα λημέρια, πόχουν οι κλέφτες σύναξη κι όλοι οι καπεταναίοι. Τον Κίτσο τότε πιάσανε και παν να τον κρεμάσουν, χίλιο τον πάν από μπροστά και δυο χιλιάδες πίσω, κι' ολοξοπίσω πήγαινε η δόλια του η μανούλα.

Μοιρολογούσε κι έλεγε, μοιρολογάει και λέει:

-Κίτσο μου, που είναι τ' άρματα, που τα χεις τα τσαπράζια,

τις πέντε αράδες τα κουμπιά, τα φλωροκαπνισμένα; -Μάνα λωλή, μάνα τρελή, μάνα ξεμουλωμένη, μάνα δεν κλαίς τα νιάτα μου, δεν κλαις τη λεβεντιά μου,

μον' κλαις τα έρμα τ' άρματα, τα έρμα τα τσαπράζια; Το τραγούδι αυτό τραγουδιόταν ευρέως και στο χωριό μας. Εμείς οι παλιότεροι βιώσαμε και αγαπήσαμε το Δημοτικό τραγούδι από τους ανθρώπους του χωριού μας, με τις χαρές και τα γλέντια στο πανηγύρι, στις μεγάλες γιορτές (Χριστούγεννα, Αποκριές, Πάσχα, Πανηγύρι κ.ά.) αλλά και στις γιορτές ιδιωτικής σφαιρας (βαπτίσεις, αρραβώνες, γάμοι, ονομαστικές γιορτές κ.ά.). Καθένας από το χωριό (θυμάμαι για παράδειγμα τους Σ. Κοντογιάννη, Α. Μαντζίκα, Γ. Τσέφο, Ν. Τζιάφο, τον πατέρα μου, τον Μ. Ζαφείρη, την μάνα μου, την Α. Ζηκοβέλη κ.ά.) είχε τα δικά του τραγούδια, που τραγουδούσε και χόρευε. Αυτά τα βιώματα μας έμειναν γιατί στα γλέντια του χωριού έπαιρναν μέρος και τα παιδιά. Τα χωριά μας είχαν πάντα μια παραδοσιακή πολιτιστική συνέχεια, που την τηρούσαν με πολύ αγάπη και ευλάβεια, τη φρόντιζαν όλοι μικροί και μεγάλοι, μέχρι και πριν διαρραγεί ο κοινωνικός ιστός με την αστικοποίηση, την ερήμωση της υπαίθρου, την τεχνολογία και την παγκοσμιοποίηση, που συντέιναν στην παρακμή και την υποβάθμισή του.

Όμως το Δημοτικό τραγούδι, αγέραστο, αγέρωχο και γενναιοδωρο θα είναι πάντα «το καθαρότερο αντιφύγισμα της ελληνικής ψυχής». Καιρός να δούμε τα πράγματα αλλιώς!!!

Φώτης Γκόγκος

Λαϊκή Σοφία

Πως βγήκε η φράση «δεν χαρίζω κάστανα»

Την φράση «δεν χαρίζω κάστανα» αν δεν την έχετε πει ποτέ, σίγουρα θα την έχετε ακούσει. Χρησιμοποιείται όταν κάποιος δεν έχει καμία διάθεση να συγχωρήσει κάποιον άλλον ή όταν θέλει οπωσδήποτε να επιβάλει σκληρή τιμωρία σε εκείνον που τον πρόσβαλλε ή του έκανε κακό.

Η φράση αυτή φαίνεται πως προέρχεται από την Μάνη την εποχή της Τουρκοκρατίας. Σύμφωνα με τον δημοσιογράφο και συγγραφέα Τάκη Νατσούλη, η φράση χρονολογείται γύρω στο 1826. Η Μάνη παρέμενε απόρθητη και ο Ιμπραήμ είχε βάλει στόχο να την κατακτήσει. Του ήρθε η ιδέα να χωρίσει τον στρατό του και να παρασύρει του Μανιάτες πολεμιστές προς τον Αλμυρό. Το δεύτερο μισό του στρατεύματός του ανέβηκε στα έρμα χωριά. Ωστόσο είχαν παραμείνει αρκετοί ντόπιοι οι οποίοι κατάφεραν να απωθήσουν τον εχθρό. Ο Ιμπραήμ έστειλε κατάσκοπους, που ντύθηκαν καστανάδες. Όμως εκείνοι αντί να πουλούν τα κάστανα, άρχισαν να τα χαρίζουν στα γυναικόπαιδα, ενώ ταυτόχρονα ρωτούσαν που είναι κρυμμένοι οι άντρες της περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο προκάλεσαν τις υποψίες των ντόπιων που τους αιχμαλώτισαν και τους ανάγκασαν να αποκαλυφθούν.

Όταν εκείνοι ρώτησαν για το τι θα τους κάνουν, οι Μανιάτες απάντησαν ειρωνικά ότι «εμείς δεν χαρίζουμε κάστανα», δηλαδή ότι σίγουρα θα τους τιμωρούσαν και δεν υπήρχε καμία πιθανότητα συχώρεσης για την πράξη τους

Γιώργος Κ. Ζήκος

Το τραγούδι του Βασίλ-Ζαφείρη

Κι εσύ Βασίλ-Ζαφείρη δεν τόπραξες καλά. την Καθαρά Δευτέρα να πας στα Γιάννενα. Πήρες τον Τσιόλ-Ζαφείρη του Ν' κόλα το Χαρίσ' Κινήσαταν αντάμα να πάτε και οι τρεις. Περνώντας απ' τη Λούτσα τον πέρα Μαχαλά, ακούσαμε τραγούδια στου Τζιάφου τον οντά. Ελάτε ορέ Ζαφείρη να πιείτε ένα κρασί, γιατί έχω τ' όνομά μου, έχω και τη γιορτή. Πάμε στο Λάλο Τζιάφο να πιούμε ένα κρασί. Βρίσκω το Γιώργο Ντίσκο που κάθονταν στ' γκορφή. Όρε Γιώργο! Όρε Ντίσκο, όπου πάω εσένα βρίσκω. Το βάλαμ στην κούπα και στο γλυκό κρασί, κι ίσια με το βράδυ γινήκαμαν στουπί. Δεν τόξερα ορέ Τζιάφο, πως θα το πάθω αυτό, να πάμε και στο Σταύρο να φάμε το λαγό.

Σημείωση: Το παραπάνω τραγούδι το έγραψε ο ίδιος ο Βασίλ-Ζαφείρης. Η Λούτσα που αναφέρει ήταν στη θέση του σημερινού Ηρώου και ο Σταύρος του τελευταίου στούκου ήταν ο Σταύρος Τσιουλάς, το δε παρατσούκλι Τσιόλ σημαίνει Χρήστος και Λάλος, ο Χαράλαμπος. Βέβαια από το πολύ πιτό ξέχασαν τα Γιάννενα.

(Δημ. 20 φ. εφημ. 4/1988)

Λιγοφινόι φουρναραίοι στην Αλεξάνδρεια το 1924. Από αριστερά Χριστόφορος Ν. Σιώκας και δεξιά με το ναργιλέ ο Βασίλ Ζαφείρης.

Πως θα στείλετε τη συνδρομή σας

Υπενθυμίζουμε τους τρόπους που μπορείτε να στείλετε τη συνδρομή σας:

- Σε κάποιο από τα μέλη του Δ.Σ. ή στους εκπροσώπους της Αδελφότητας στα Γιάννενα και στην Πάτρα (Κ. Τσέφο, Φ. Γκόγκο, Ελένη Λάλου-Μπαϊμάκα και Π. Μαντζίκα).

-Με κατάθεση στο λογ. Eurobank - GR5402602590000110201334436

και τηλεφωνική ειδοποίησή μας.

-Με ταχυδρομική επιταγή στο όνομα:

-Ιωάννης Ζαφείρης Ελένης 12, Ίλιον, Τ.Κ. 13122, τηλ. 210 2627231.

-Σωκράτης Τζιάφος Βαλαωρίτου 13, Άγιοι Ανάργυροι Τ.Κ. 13562 τηλ. 210 2618103

Παράκληση να μην στέλνετε επιταγές και μετρητά στα γραφεία της Αδελφότητας.

Σας ευχαριστούμε όλους όσους μέχρι τώρα συμπαραστήκονται στο έργο μας και περιμένουμε τη βοήθεια όλων των συγχωριανών μας.

Η Συντακτική Επιτροπή της εφημερίδας μας «NEA ΤΗΣ ΑΙΓΙΟΥΣΑΣ».

Εκτός από τηλεφωνικά, μπορείτε να επικοινωνείτε και ηλεκτρονικά με την Αδελφότητα, είτε μέσω της ιστοσελίδας μας

ligopsa.blogspot.gr

είτε στα παρακάτω e-mails:

adelfotita.ligopsas@gmail.com (Αδελφότητα)

zafiris.ioannis@gmail.com (Συντακτική Επιτροπή)